

# SOKOLSKI GLASNIK

ž. licejska knjižnica  
publjana  
trossmajerova 1.

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

**Čuvajte Jugoslaviju!**

Izlazi svake subote ◀ Godišnja pretplata 50 din ◀ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◀ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◀ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ◀ Oglasi po ceniku ◀ Rukopisi se ne vraćaju ◀

Beograd, 2 oktobar 1937  
God. VIII ◀ Broj 30

## PRED DEVETIM OKTOBROM

Približujemo se tragičnom datumu Devetog oktobra, koga je dana pre tri godine zadesio težak udar ceo naš narod usled zločinačkog ubijstva izvršenog nad našim Velikom Kraljem Aleksandrom I Ujediniteljem.

Deveti oktobar sakupiće i ove godine celokupno članstvo jugoslovenske sokolske porodice da oda dužno poštovanje i zahvalnost seni Blaženopočivšeg Velikog Kralja za sve ono što je On učinio za jugoslovenski narod i za stvaranje naše današnje države.

Odavanje pošte Blaženopočivšem Kralju, koje će se izvršiti u svima našim župama, u svima sokolskim društvima i četama, predstavljajući ujedno naročiti oblik polaganja zaveta na sve one velike jugoslovenske narodne ideale zbog kojih su podnesene sve narodne žrtve do one najveće — do gubitka našeg Velikog Kralja.

I ovoga puta, o trogodišnjici tragične smrti Viteškog Kralja, Sokolstvo će ujedno izraziti — kroz tugu — i svoju nesalomljivu volju da istraje u odbrani sokolske zavete jugoslovenske misli i amaneta Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja.

Priredivanjem tužnih sokolskih komemoracija, posvećenih uspomeni Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, jugoslovensko Sokolstvo ujedno želi da pokaže, da će sve svoje sile uložiti u rad za narodno i državno jedinstvo i jugoslovensku nacionalnu misao. Sokolstvo time želi da izvrši i svoju dužnost prema sretnijoj budućnosti Jugoslavije, da iskupe zavet velikih genija jugoslovenske rase i da oduži sveti dug prema milijunskim žrtvama koje su, u ime te ideje, uzidane u temelje naše otadžbine. Ujedno, priredivanjem komemoracija, jugoslovensko Sokolstvo želi da pokaže vidno, da će čuvati sveti amanet Velikog Kralja Ujedinitelja, koji je svakog Sokola Jugoslovena na času smrti obvezao, da sav svoj život uloži u odbranu velike ideje jugoslovenske.

Sa verom, da će Sokoli Kraljevine Jugoslavije — i kao Sokoli i kao građani ove zemlje — vršiti sve svoje svakidašnje i redovne dužnosti u smislu realne i pozitivne koristi za našu narodnu i državnu zajednicu, uoči tužnog Devetog oktobra treba se setiti svih onih nadčovečanskih napora, koje je Blaženopočivši Kralj ulagao za našu narodnu i državnu celinu. Ujedno jugoslovenski Sokoli, misleći na veliku ličnost Blaženopočivšeg Kralja, treba uvek da imaju na umu veličanstvene reči koje je Blaženopočivši Kralj ostavio kao poruku našem Sokolstvu:

»Od kolenke do groba dužni ste služiti samo Jugoslaviji, jugoslovenskoj ideji; njene su vaše mišice i vaša srca. Njene imaju da su sve vaše radosti i ideali, vaše težnje i sva vaša pregnuća. To traže od vas vaše sokolske tradicije, to je amanet onih što padoše za veličinu otadžbine, to vam je Moj Kraljevski pozdrav.«

A isto tako svi Sokoli, kao i svi građani naše zemlje treba na naročiti način da osele neobično veliki značaj misli o našem narodnom jedinstvu, koje je izrekao Veliki Kralj. Te misli

## Zahvala Dvora Nj. Vel. Kralja

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije primio je na ruke prvog zamenika saveznog starešine brata Gangla od ministra Dvora Nj. Vel. Kralja pismo zahvalnosti sledećeg sadržaja:

— Po najvišem nalogu čast mi je izjaviti zahvalnost na toplim željama i izrazima odanosti, koje ste izvoleli podneti Njegovom Veličanstvu Kralju u ime Vaše i Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije o Njegovom danu rođenja.

Ministar Dvora:  
Milan Antić, s. r.

## Natečaj za idejnu osnovu II svesokolskog sleta 1941 g. u Beogradu

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije zaključio je na sednici izvršnog odbora od 4 septembra o. g. da raspiše natečaj za idejnu kompoziciju, osnovu sleta, koja će obuhvatiti čitav program svih priredaba, koje će se održati u okviru II svesokolskog sleta jugoslovenskog Sokolstva u Beogradu 1941 godine prigodom proslave navršnja punoletnosti i stupanja na presto Njegovog Veličanstva Kralja Petra II.

U ovom natečaju, čiji će detaljni uslovi biti uskoro objavljeni, moći će učestvovati jugoslovenski državljani.

## Sokolske priredbe oslobođene od taksa

Odeljenje poreza Ministarstva finansija izdalo je na osnovu čl. 45 Zakona o taksama sledeće tumačenje u pogledu naplaćivanja taksa na priredbe:

„Shodno propisu tač. 3 napomene 4 uz T.br. 99a taksene tarife Zakona o taksama ne podležu plaćanju takse iz pomenutog tarifnog broja pozorišne pretstave, prosvetne večeri, predavanja i koncerti, kada ova priredivanja vrše sokolska društva bez igranke“.

## Upozorenje prigodom slanja pretplate za savezne listove

Umoljavaju se sve bratske jedinice kao i ostali pretplatnici, da prilikom slanja pretplate za savezne listove na poledini čeka, u prostoru za saopštenja, jasno i čitko ispišu, koliki iznos dopunjuju za svaki pojedini list.

Savezni čekovni računi kod Poštanske štedionice su sledeći:

br. 53.600 za uplatu Savezu dužnih prinosa i svih vrsta dugovanja;

br. 57.686 za uplatu pretplate za sokolske listove: „Sokolski glasnik“, „Soko“, „Sokolić“ i „Našu radost“ te

br. 58.105 za uplatu pretplate za „Sokolsku prosvetu“ i sva izdanja Prosvetnog odbora Saveza SKJ.

izrazio je Blaženopočivši Kralj rečima:

»Ni jednoga trenutka nije se smelo zaboraviti da narodno ujedinenje nije delo jedne generacije ni posledica istorijskog slučaja. To je delo neprekidnih napora, vekovnih nacionalnih živih sila i moralnih i istorijskih tekovina. Narodno jedinstvo i državna celina ne mogu nikad biti predmet nikakvih pogadanja; oni moraju biti uvek iznad našeg dnevnog života i iznad svih posebnih interesa...«

## Jugoslovensko Sokolstvo T. G. Masariku

Da počasti uspomenu Pretsednika-Osloboditelja, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije priredio je na Kolarčevom univerzitetu u Beogradu svečanu komemoraciju, kojoj je prisustvovao izaslanik Nj. Vel. Kralja, brojni odlični predstavnici i građanstvo

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, u želji da u ime celokupnog jugoslovenskog Sokolstva počasti uspomenu na svog velikog sokolskog brata, Pretsednika-Osloboditelja Tome G. Masarika, priredio je dne 26 pr. m. na Kolarčevom univerzitetu u Beogradu svečanu komemoraciju.

Komemoraciji, koja je održana u velikoj dvorani Kolarčevog univerziteta, pored pripadnika Sokolstva, prisustvovali su i zvanični predstavnici kao i predstavnici korporacija i brojnih nacionalnih i kulturnih udruženja.

U ime Nj. Vel. Kralja komemoraciji je prisustvovao pukovnik g. Cesarić. Dalje su bili prisutni: u ime ministra socijalne politike i narodnog zdravlja načelnik Ministarstva g. dr. Dušan Jeremić, izaslanik ministra vojske i mornarice, u ime Glavnog generalštaba general g. Vojin Maksimović, komandant Kraljeve garde general g. Stanković, u ime komandanta mornarice intendantski pukovnik g. Vojislav Petrović, predstavnik Vojne akademije, u ime Českoslovačkog poslanstva g. dr. Jaromir Špaček i brat dr. František Bahtjik sa osobljem poslanstva, predstavnik starokatoličke crkve brat dr. Niko Kalodera, beogradski imam g. Hadžić i vrhovni rabiner g. dr. Alkalaj. Od strane Državnog saveta prisustvovao je potpredsednik g. dr. Barić, u ime Narodne skupštine narodni poslanik g. Lakić, u ime pretsednika Beogradske opštine većnik g. Živan Ranković, za Crveni krst general g. dr. Jordan Stajić, za Jadransku stražu general g. Pešić, za Kolo srpskih sestara g. dr. Pešić, kao također i predstavnici ostalih naših brojnih kulturnih i nacionalnih udruženja i ustanova te Českoslovačkih društava u Beogradu. Komemoraciji je prisustvovalo i naročito izaslanstvo interniranih i osuđivanih Srba pod Austrijom na čelu sa protom g. Kecmanovićem.

Dvorana Kolarčevog univerziteta bila je za ovu prigodu drapirana crninom, kao također i pozornica, na kojoj je među palmama bila postavljena bista blagopokojnog Pretsednika-Osloboditelja T. G. Masarika, a s leve strane od biste stajao je barjaktar sa zastavom Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koja je bila obvijena florom, uz koju su stajali kao počasna straža dva Sokola u svečanoj odori i sa florom na levom rukavu.

Komemoracija je otpočela pogrebni maršem od Čajkovskog, koji je izveo orkestar Kraljeve garde pod ravnanjem kapelnika kapetana g. Sedlačka.

Zatim je zamenik starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije brat Đura Paunković, otvarajući komemoraciju, održao sredeći govor:

— Gospodine izaslanice Nj. Vel. Kralja, poštovane gospođe i gospodo, draghe sestre i braćo!

Duboko pogružen i istinski ožalošćen, otvaram ovu komemoraciju, kojom Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, a s njim zajedno i celokupno naše jugoslovensko Sokolstvo, želi i hoće da oda svoju duboku poštu seni velikog svoga

brata i vidno izrazi svoje priznanje i divljenje uspomeni na život i rad neumrlkog sina bratskog Českoslovačkog naroda, osloboditelja i prvog pretsednika njegove slobodne republike, dra T. G. Masarika. (Svi ustaju i kliču: „Slava mu!“).

Svi smo bili saosećajni svedoci velike tuge čitavog jednog naroda, kada su, u prošli utorak, dana 21 o. m., kroz ulice starodrevnog Praga pronošeni zemni ostatci Pretsednika-Oslobodioca na večno njegovo odmoriste. Za velikim državnikom tugovala je Českoslovačka država na usta svoga pretsednika; za oslobodiocem uzdisala je divna i srčana vojska mlade republike; za velikim svojim sinom plakao je ceo Českoslovački narod; za bratom i čovekom jecalo je brojno Českoslovačko Sokolstvo. Ali niko od svih tih, ma da je gubitak nenadoknadivo velik, nije ostao u toj mladoj i naprednoj državi očajan i neutušan. Svako je znao, da je ovaj veliki čovek dao svome narodu punu snagu i napor jednog složnog i umnim bogatstvom obdarenog života i da će plodovi toga umnog bogatstva svetliti kao džinovski putokazi i smernice mladoj generaciji Českoslovačkog naroda u njegovom hodu u budućnost. Zalutati ni skrenuti sa prave staze ne može narod, koji grede smerom koji je uravnao veliki Masarik!

Da, veliki Masarik, jer On je bio istinski velik i kao naučnik, i kao mišlilac, i kao borac za istinu, pravdu i slobodu, i kao državnik, i kao čovek i kao Soko. I Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, diveći se svima ostalim vidovima i emanacijama Njegove životne snage i umne sposobnosti, ovom komemoracijom hoće i želi da Mu ujedno zahvali i za sve ono što je učinio za naš jugoslovenski narod i da istakne veličinu Njegovu kao Sokola. Jer, Masarik je mladi savremenik velikoga osnivača Českoslovačkog Sokolstva dra Miroslava Tirša, i u Sokolstvo je stupio odmah u mladim godinama svoga mučnog i teškog mladićskog života. I što je On u mladim godinama zavoleo i u čemu je video dobro i spas za svoj tada podjarmljeni narod, to je On nosio u srcu do poslednjih dana svoga života. „Bio sam Soko i Soko ostajem“. „Načela i ideali Sokolstva bili su mi uzor i škola“, to je bila parola ponosa, svesti i čestitosti ovoga velikog filozofa i mislioca. Velik u svemu, dr. Toma G. Masarik bio je velik i kao član naše brojne sokolske porodice, i zato se i naše jugoslovensko Sokolstvo, koje je On voleo istom ljubavlju kao i celokupno ostalo slovensko Sokolstvo, u dubokom, iskrenom i bratskom poštovanju i tuzi klanja seni velikoga brata i kliče:

Velikom Sokolu i nezaboravnom svome bratu dru Tomi G. Masariku večan pomen i slava! —

Svi prisutni tada su ustali i kliknuli trokratni: „Slava Mu!“

Posle toga je održao veoma lep i iscrpan govor o Masariku kao Sokolu i njegovom odnosu prema Sokolstvu brat dr. Milorad Dragić, član uprave Saveza SKJ.

U svome govoru, u kome je izneo mnoge momente iz Masarikovog života kao Sokola i o njegovom gledanju i naziranju na Sokolstvo, povukavši u jedno pri tome i analogiju između Tirša i Masarika, čiji su se nazori skladno dopunjavali i u filozofskim shvatanjima kao i pogledom na fizičko, moralno, etičko i nacionalno vaspitanje čoveka i naroda uopšte, brat dr. Dragić je između ostalog rekao:

— Sa praških Hradčana proneseno je kroz Zlatni Prag telo Tomaša Masarika, koji je ispraćen dubokim poštovanjem celog kulturnog čovečanstva. Napustio je češkoslovačku državu čovek čiji je život, po rečima gospodina Beneša, predstavljao veliku borbu protiv svakog negativizma, a za punu harmoniju svake jedinice i sveta, za metafizičku sintezu čoveka i sveta. Otišao je otac bratske Češkoslovačke Republike — filozof, mislilac, socijalni etičar, najviši savremeni pretstavnik konstruktivnog humaniteta i tvorac pravedne evolucione demokratije. Masarik je otišao prema velikim Božjim zakonima univerzuma, ostavljajući svoje delo kao trajnu vrednost ne samo češkoslovačkoj državi i narodu, već i čovečanstvu. Kroz tugu koja je ovladala češkoslovačkim narodom i kulturnim čovečanstvom zbog rastanka sa Masarikom, češkoslovački narod treba i mora ujedno da oseti i ponos što je dao svetu veliku vrednost koja nosi ime: Tomaš Garig Masarik.

Velikoj vrednosti čovečanstva i bratskog češkoslovačkog naroda, Tomi Masariku, klanja se i naš jugoslovenski narod, za koji je Masarik također veoma mnogo uradio. Ujedno duboko verujemo, da će zahvalnost jugoslovenskog naroda dobijati sve izrazitije svoje oblike, dostojne onog lepog dara, koji je i našem narodu dao Pretsednik-Oslobodilac, Tomaš Masarik.

Kao sastavni deo jugoslovenskog naroda i naše jugoslovensko Sokolstvo svesno je veličine i svetskog značaja Masarikove ličnosti. Ujedno, naše Sokolstvo još na naročiti način oseća slovensku ličnost Masarikovu, smatrajući kao svoj ponos, što je otac češkoslovačke države bio ujedno i član velike slovenske sokolske organizacije, i koji je prema tome idejno prihvatio sokolsko učenje koje nam je dao njegov preteča dr. Miroslav Tirš.

Veliki, umni Masarik svaki svoj postupak dovodio je u sklad sa svojim socijalnim, etičnim i opšte humanističnim nazorima. Na svaki način da je prema tome od krupnog interesa posmatrati Masarika i kao sokolsku ličnost, odnosno posmatrati odnos i pogled Masarikov na Sokolstvo. Utoliko pre što je Sokolstvo postalo u vremenu liberalizma 60-tih godina prošloga veka, dok je Masarik svoje filozofske, etičke i političke poglede razrađivao u drugome vremenu, u kome je dotle nekompromisni liberalizam već pretrpeo izvesne, pa i dublje promene. Naše je duboko uverenje, da je Masarik u smislu svog evolucionog humaniteta uticao veoma mnogo; i na sadržaj i pravac sokolskog rada i da će taj uticaj, koji je danas možda samo u potsvesti, docnije dobijati sve vidnije oblike. A isto tako treba istaći činjenicu, da postoji velika analogija između nazora

Tirša i Masarika o narodnoj slobodi, o demokratiji, o ulozi čoveka i o međusobnim odnosima među narodima kao i o Sokolstvu. Za Masarika Sokolstvo predstavlja narodni i etički problem kao i za Tirša. —

Povukavši u tome pogledu paralelu između Tirša i Masarika, brat dr. Dragić je zatim dalje rekao:

— Masarik je dao punu satisfakciju Sokolstvu, i to kao sociolog, humanista i filozof i kao nacionalni revolucionar na stvaranju češkoslovačke države. Za Masarika Sokolstvo je uvek predstavljalo važnu komponentu češkoslovačke narodne slobode i demokratije. Nije bez značaja da je sokolska zastava jedina zastava koju je Masarik kao pretседnik republike dao jednoj privatnoj organizaciji.

Kada su fizičke snage počele sve više da izdaju Pretsednika-Oslobodioca, on je i onda mislio na Sokolstvo. Već ozbiljno oboleo, odvajajući se sve više od svake javne aktivnosti, Masarik je razgovarao u svome dvorcu, u Lanimu, sa svojim sinom Janom i rekao mu „...ali na X slet ići ću...“.

Međutim najviše Promisao i volja Božija htela je drukčije.

Za sve ono veliko što je učinio svima nama neka je večita hvala i slava velikom Sokolu, Sloveni i čoveku — Tomašu Garigu Masariku! —

Nakon toga je mešoviti zbor Jugoslovenskog akademskog pevačkog društva iz Zemuna otpjevao Mozartov „Ave verum“, a zatim je orkestar Kraljeve garde izveo uverturu iz „Libuše“ od Smetane.

Komemoracija je bila zaključena češkoslovačkom i jugoslovenskom himnom, koje je otvirao orkestar Kraljeve garde.

### Cetinjski Sokoli su održali komemoraciju posvećenu Pretsedniku-Oslobodiocu Masariku

Odmah po prijemu vesti o smrti bivšeg pretседnika i oslobodioca bratske nam Češkoslovačke, u čitavoj Crnoj Gori i na Cetinju bile su istaknute državne zastave na pola koplja, a također i na mnogim privatnim kućama. Poslat je i veliki broj telegrama sa izjavom saučešća porodici velikog pokojnika i češkoslovačkoj vladi, potpisanih od velikog broja pokojnikovih poštovalaca. Sokolska župa Cetinje također je poslala telegram sa izjavom saučešća.

Dne 21 sept. Sokolska župa sa Sokolskim društvom na Cetinju u društvenoj sokolani održala je svečanu komemoraciju u slavu velikog Slovena pretседnika Masarika. Otštampanim proglasom župa je pozvala i celokupno građanstvo grada Cetinja i sve ustanove i korporacije na Cetinju da prisustvuju komemoraciji, da zajednički odadu zasluženu poštu velikom Pokojniku i da na taj način manifestuju bratsku ljubav prema braći Čehoslovacima.

U sali bila je bina sva dekorisana u crni flor, u začelju bila je postavljena slika Masarikova, obavijena cr-

nim florom, a pred slikom su gorele dve sveće — voštanice okružene cvećem.

Ovoj komemoraciji prisustvovali su ban Zetske banovine g. Petar Ivanović sa banskim načelnicima, zastupnik komandanta general g. Milenko Varjačić sa oficirskim korom, pretседnik opštine grada Cetinja g. Jevto Spasić, veliki broj građanstva i svi članovi i članice Sokolskog društva i celokupna uprava župe. Društveni i župski barjaktari stajali su na bini sa polurazvijenim zastavama. Komemoraciju je otvorio starešina župe br. Gavro Milošević, koji je tom prilikom održao vrlo lepo predavanje o životu i radu velikog Masarika. U svom predavanju br. Milošević je istakao zasluge tvorca Češkoslovačke Republike, evocirajući sve momente njegove borbe za slobodu svog i našeg naroda, njegove veze sa našim narodom i njegovu ulogu u čuvanju same jugoslovenske misli. Podvukao je značaj Masarika na delu razvoja Sokolstva i sokolske misli, istakavši, da je Masarik nastavio i oživotvorio težnju osnivača Sokolstva d-ra Miroslava Tirša.

Prisutni su sa velikom pažnjom saslušali brata Miloševića i na koncu prihvatili reči govornikove: „Slava Tomi Masariku!“ Zatim je vojna muzika otvirala Betovenov marš, koji su prisutni saslušali stojeći, nakon čega je član društva br. Vasa Čarapić recitovao prigodnu pesmu, posvećenu Slovenstvu. Na kraju je vojna muzika otvirala „Hej Sloveni“ i time je ova komemorativna svečanost bila završena. — N. D.

## Svečana komemoracija ČOS za Pretsednikom-Osloboditeljem T. G. Masarikom

U ponedeljak 20 sept., uoči Masarikovog pogreba, u 6 sati uveče, održana je na letnjem vežbalištu Tirševog doma u Pragu svečana komemoracija za pokojnim Pretsednikom-Osloboditeljem T. G. Masarikom, na kojoj je učestvovalo oko 2500 članova i 1000 članica u odori te oko 2500 članstva u građanskom odelu. Osim praškog Sokolstva bile su zastupane sve 52 češkoslovačke sokolske župe. Kao gosti bili su prisutni također i zastupnici Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, braćazamenici starešine E. Gangl, dr. Oton Gavrančić i Miliyoje Smiljanić, savezni načelnik dr. Alfred Pihler i prosvetar prof. Miloš Stanojević, dalje braća: dr. Branko Čipčić, dr. Milan Gorišek i dr. Bogdan Vidović te bivši starešina poljskog Sokolstva i pretседnik Međunarodne gimnastičke organizacije br. Adam Zamojski.

Pored kenotafa, na kojem je gorela grčka vatra, bila je zastava ČOS, a pod stupom sa monogramom „T. G. M.“ bila je zastava, koju je Masarik poklonio Sokolstvu, sa počasnom stražom. Program ove komemoracije ispunili su kvintet trubača i pevački zbor praškog Sokolstva.

Starešina ČOS br. dr. Stanislav Bukovski tom prilikom održao je sledeći govor:

„I herojski lik Tome Masarika podle-gao je neumitnoj smrti, ali je duševna i moralna snaga, koju je ovaj vanredni

## Zagrebačko Sokolstvo dostojno je komemoriralo smrt pretседnika Masarika

Na poziv međudruštvenog odbora zagrebačkih sokolskih društava okupio se veliki broj Sokola i Sokolica u ponedeljak na večer dne 20 sept., u dvorani Sokolskog doma u Klaićevoj ulici.

Velika dvorana bila je dupkom puna. Pozornica je, bila vrlo ukusno dekorirana crnim draperijama, palmama i slikom velikog pokojnika. Oko stola okupila se uprava Sokolske župe. Posle sokolskog pozdrava i dizanja državne zastave, održao je kratki govor zamenik župskog starešine brat dr. Mahulja i istaknuo svrhu ovoga sastanka. Kada je spomenuo ime Masarikovo, prisutni su ustali i kliknuli „Slava“, te proveli dva minuta u šutnji. Zatim je tajnik župe brat Milić recitovao pesmu bugarsku od Danka Andelinovića, a prosvetar župe profesor brat Džamonja održao je govor, u kome je prikazao život i rad velikog sina češkoslovačkog naroda. Na koncu govora opet je ganuta publika uskliknula „Slava“!

Pošto je glazba otvirala češkoslovačku i našu himnu, komemoracija je završena.

Pored članova sokolskih društava, na komemoraciji je bio prisutan i češkoslovački vicekonzul, kao i pretstavnici vojnih i civilnih vlasti.

čovek tvorilački unosio u razvitak života našeg naroda i sa kojom se je iskazao u životnim borbama evropskih naroda, postala neprolazna vrednota. Masarik je uvrstio svoj narod opet u tok večnosti, i to ga je uvrstio zdravog, slobodnog i snažnog upravo na jedan legendaran način u životni pokret sveta, u kome se je pre tri stoleća slavno pokazao kao ravan među ravnima.

Toma Masarik je očito osećao, da mu je Providnost dodelila nadčovečje poslanstvo i da je bio predodređen za život koji ima da osvetljuje put čitavih generacija. U razgovorima sa Emilom Ludvigom Masarik je rekao: „Osećam da me neka sila tera napred, ali ne mogu jasno da kažem koja“. To je bila sila, koju mu je dala Providnost, koja ga je gnala svemu, što nosi znakove večnosti, što sa vremenom ne iščezava, što ne prolazi i ne umire; bila je to sila pronicljivog razuma i dubokih moralnih osećaja, sa kojima ga je sudbina obdarila da ispuni velike zadatke kao vođ naroda.

I tako se Masarik kroz prizmu večnosti uzdizao osećajem i razumom do životne logike čoveka i pronicao u smisao istorije vlastitog naroda i u razvojni napredak država i čitavog sveta.

Jedinstvenom jasnoćom Masarik je obrazložio savremenim generacijama, kakav je zadatak čoveka u čovečjem društvu, kakvi moraju da budu njegovi odnosi prema bližnjemu i prema Bogu.



Pretstavnici češkoslovačkog i jugoslovenskog Sokolstva na sprovodu T. G. Masarika



Lafet s posmrtnim ostacima Pretседnika-Osloboditelja T. G. Masarika

Dokumentarnom snagom uveravanja tražio je pravo za pojedinca i narodne celine na samostalan i slobodan život. Masarik je oduševljavao živece generacije silom svoje duše i privezao ih idejnoj poslušnosti i životnoj disciplini svojom dubokom, svetlom moralnom čistotom.

Masarik se uzdigao do narodnog i evropskog vode, jer je živeo sa svojim velikim i besmrtnim idejama, koje nije samo savršeno razumevao, i tumačio jedinstvenom razumljivošću, već i sa neustrašivom postojanošću i nadčovečjim naporom također pobedonosno dokazivao u borbama za bitisanje i opstanak zdravog, vaspitanog i moralnog naroda. Masarikovi humanitetni ideali su vera Husova, Komenskog i Havličeka, oni su volja Žiška i delo Tirševa, oni su smisao i sadržaj našeg samostalnog narodnog i državnog života. Da se izrazimo vlastitim rečima Masarikovim: „Humanitetni ideal, koji su propovedali Dobrovski i Kolar, naš preporodni ideal, ima za nas Čeha duboki narodni i istorijski smisao; sa humanitetom, koji potpuno i zbiljski shvaćamo, vezujemo se za naše najlepše doba prošlosti, sa humanitetom premošćujemo duševni i moralni san od nekoliko stoleća, sa humanitetom imamo da stupamo na čelu čovečanskog napretka. Humanitet znači nam naš preporodni zadatak, koji nam je bio izrađen i zaveštavan od našeg bratstva. Humanitetni ideal je sav smisao našeg života.” U svojoj studiji o

Havlčku Masarik piše: „Nema sumnje, da je sa moralnog gledišta dozvoljeno pojedincu, kao što i društvenim celinama, braniti se protiv nasilja. Ali braniti se protiv nasilja ne znači upotrebljavati novo nasilje, već to znači naprosto samo braniti se, pa nema li druge mogućnosti i gvoždem. Braniti se gvoždem (oružjem) je nešto sasvim drugo nego vršiti nasilje. Svaki čin ima da se prosudi po nameri iz koje izvire i onda je jasno, da onaj koji se brani, hoće nešto sasvim drugo, nego onaj, koji pozitivno vrši nasilje”. Masarik je razumeo nužni diktat historijske providnosti i za vreme rata, koji je imao da odluči sudbinu celog sveta, osnovao je iz redova Tirševih učenika legije, koje su branile narod protiv grubog vojničkog nasilja. I tako je Masarik slavno ispunio ono u što je Komenski verovao, što je Žiška hteo i za što je Tiršev vaspitavao svoj narod. Ali Tiršev vaspitno delo mora da bude brižno ponavljano dnevno, ako se hoće da se narodu sačuva stečena sloboda, ako se hoće da država sa Masarikovim poslanstvom ispunu u evropskom razvoju onaj zadatak, koji joj je Masarik odredio u svetskoj istoriji. To je smisao vernog Masarikovog pripadništva sokolskom bratstvu, to je njegov državnički zaveštaj sokolskim vaspitačima; jer kakvo je ljudstvo takav je narod, a kakvi su narodi takav je svet. Neka nam stoga stolicima na našem putu svetli veliki primer Masarikov! —

## Zadnji put Pretsednika-Osloboditelja T. G. Masarika

Masarik je umro u Lanima i njegovo mrtvo telo počiva u Lanima, ali njegov zadnji put morao je proći kroz Prag, srce češkoslovačkog naroda, gde se je 1918 godine vratio kao oslobodilac i gde je do pre nekoliko godina živeo kao pretsednik.

U noći na petak 17 pr. m. bili su prevezeni zemni ostanci Pretsednika-Oslobodioca na Hradčane, kako bi se narod mogao oprostiti sa velikim pokojnikom na onom mestu, na kojem je po narodnoj volji vladao i vodio svoj narod.

Cetiri dana prolazila je pored odra na kojem je ležalo mrtvo telo Tome G. Masarika neprekidna reka naroda, koji je hteo da još jednom vidi svog vođu. Pored kovčega držali su počasnu straju vojnici i Sokoli. U nedelju 19 pr. m. položilo je odaslantstvo Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije pod vodstvom prvog zamenika starešine brata E. Gangla u ime jugoslovenskog Sokolstva venac na odar velikog pokojnika.

U utorak 21 pr. m., u 10 sati, posle govora pretsednika republike dr. E. Beneša, prenesen je kovčeg na lafetu, a četiri topovska hitca objavili su da je Masarik krenuo na svoj poslednji put kroz Prag. Pred kovčegom, koji je bio pokriven sa narodnom trikolorom, išla je po jedna počasna četa legionara, Sokola i vojnika. Sokolsku četvu sa zastavom, koju je Masarik poklonio Sokolstvu, vodio je načelnik ČOS i Saveza slovenskog Sokolstva br. dr. Mir. Klinger. Ovu četvu od 99 članova tvorili su predstavnici svih 52 češkoslovačkih sokolskih župa i predstavnici Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, braća: zamenici starešine E. Gangl, dr. Gavrančić i Smiljanić, načelnik dr. Pihler, prosvetar dr. Stanojević, dr. Čipčić, dr. Gorišek i dr. Vidović.

Po svim ulicama, kojima je prolazio ovaj veličanstveni sprovod, bili su gu-

sti špaliri ogromnog mnoštva naroda. Na Vaclavskom trgu bilo je postrojeno Sokolstvo u impozantnom broju. U sokolskom špaliru bilo je 9.300 članova i 3200 članica u odorama sa 154 zastave i 22 standarte. Pred palatom Feniksa bili su članovi prosvetnog odbora ČOS i predstavnici jugoslovenskog Sokolstva, koji nisu išli u sprovodu. Do njih su stajali članovi malostranskog Sokola, u kome je Masarik vežbao od 1890—1899 godine i čiji je bio član sve do svoje smrti, a dalje članovi Bratislavske sokolske župe, koja nosi Masarikovo ime. Na drugoj strani Vaclavskog trga bile su zastava ČOS i zastava Sokola Prag III te članice. Sokolstvo je bilo postrojeno u šestorostupovima a mestimično čak u devetero i dvanaestorostupovima, pođ vodstvom zamenika načelnika i načelnice br. Nimshausa i s. Pehlatove. Sokolski redatelji vršili su službu na celom putu.

Pred Vilsonovom stanicom lafeta je zaustavljena, i tada su pred kovčegom sa mrtvim telom Pretsednika-Osloboditelja defilovali legionari i vojska. Poste završenog defilea vođa sprovoda general Sirovi, generalni inspektor češkoslovačke vojske, odao je sabljom poslednju poštu svom mrtvom vrhovnom zapovedniku, a zatim su legionari u neli telo Pretsednika-Oslobodioca u voz, kojim je prevezeno u Lane, gde je položeno na večni počinak.

### MASARIKOV BROJ „SOKOLSKOG VJESTNIKA” ČSO

Zadnji broj „Sokolskog vjestnika” ČOS od 26 sept. u celini je posvećen uspomeni Pretsednika-Osloboditelja T. G. Masarika. Među mnogobrojnim člancima i slikama objavljeno je i spomen-slovo „Po Masarikovi smrti” brata E. Gangla i njegova pesma „Na praškom gradu”.

## Sarajevski Sokoli sa svim zastavama svojih jedinica poklonili su se grobu Viteškog Kralja Ujedinitelja na Oplencu

Sokolska župa Sarajevo pošto je proslavila godišnjicu Sokolske Petrove petoljetke na dan rođenja Nj. Vel. Kralja 6 septembra o. g. poslala je poklonstvenu deputaciju sa svojim zastavama na grob Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra na Oplencu. Ova poseta jedna je od najzubbudljivijih koje su učinjene u poslednje vreme Oplenačkoj zadržbini. U Arandelovcu je sarajevske Sokole dočekalo starešinstvo Sokolskog društva Arandelovac sa članstvom i zastavom, a u ime Saveza Sokola Kraljevine

Jugoslavije pozdravio ih je član uprave Saveza general brat Staja Stajčić, koji je dirljivim rečima pozdravio Sokole Sarajeva i preko njih svu sokolsku i nacionalnu Bosnu, koja je evo pokazala da nezaboravlja ni u jednom času svoje nacionalne dužnosti, veliki amanet onoga, čijem je grobu pohaćala da se pokloni sa svim svojim zastavama.

U kripti nad grobom Kralja Aleksandra održao je kratak pomen Soko svetšćenik brat Stanković iz Vareša i prota Oplenačke crkve g. Božić. Nakon

toga je starešina sarajevske župe brat dr. Besarović duboko uzbuđen održao govor u kome je među ostalim rekao:

— Draga braćo! 3 juna 1934 donesmo goruću zbluju zahvalnosti, koju zapalismo u Sarajevu u predvečerje velikog sokolskog sleta u znak zahvalnosti oslobođene Bosne prema svojim oslobodiocima Kralju Petru Oslobodiocu i Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju. Tom zbljuom zapalismo sveto kandeljo, poklon Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja Sokolima, da gori kao večni plamen za pokoj duše Velikog Kralja Petra Oslobodioca i za sreću i dug život Kralja Aleksandra Ujedinitelja. Već iza nekoliko meseci kobna sudbina naše nacije nemilostivo ucivilo sav naš narod; od zločinačke ruke pogibe 9 oktobra Viteški Kralj Aleksandar I Ujedinitelj i od tada večni plamen gori u slavu Kralja Petra I Oslobodioca i Njegovog dostojnog sina Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. U neizmernoj narodnoj žalosti predstavnici cele nacije, a među njima i mi Sokoli u času kad smo polagali u zemlju mrtvo telo Neumrlog Kralja zavetovavmo se, da ćemo izvršiti Njegov amanet, da ćemo čuvati Jugoslaviju. U izvršenju toga velikog amaneta, a u znak najiskrenije vernosti i odanosti prema prvencu sinu neumrlog Kralja, prema našem Starešini, mladom Kralju Petru II, mi Sokoli na 6 septembra 1936, na dan najveće radosi našeg naroda, na dan rođenja mladog Kralja, položismo zavet, da ćemo izvršiti Petrovu petoljetku, da ćemo u roku od 5 godina svojim neumornim i neustrašivim radom na duhovnom i materijalnom preporodaju našeg naroda na 6 septembra 1941 ako Bog da svojim konstruktivnim radom na širenju nacionalne misli, na podizanju svoga naroda u svakom pogledu, najdostojnije pozdraviti svoga mladog Kralja u času kad stupi na presto Svojih viteških predaka. Sokolstvo je taj zavet najozbiljnije shvatilo i ove godine 6 septembra položilo računa o

svom radu na izvršenju toga zaveta u prvoj godini i sa zadovoljstvom konstatovano, da su veliki zadaci koje su pojedine jedinice uzele na sebe i koje će sigurno potpuno izvršiti. Polozivši sebi računa o tome svome radu mi Sokoli sarajevske župe, koja je imala tu sreću, da je u njenoj sredini sinula misao petoljetke, dolazimo da se u najdubljom poštovanju poklonimo svetloj seni svoga Viteškog Kralja i da na ovom svetom mestu crpimo nove snage u svom radu za dobro Kralja i Otadžbine. Dolazimo sa zastavama svih naših jedinica, koje će se ovde pokloniti ovom svetom odru, da ozareni novom snagom neumorno nastavimo svoju veliku zadaću. Sestre i braćo, pozivam vas da se u najiskrenijoj molitvi pomolimo Bogu za pokoj duše Velikom Kralju i za dug i sretan život mladog Kralja Petra II.

Slava Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju! —

Govor brata dra Besarovića ostavio je na sve prisutne najdublji utisak tako da je većina plakala. Na kraju njegovog govora sve zastave Sokolske župe duboko su se poklonile, a Sokoli su proveli jedan deo ćutanja u molitvi za pokoj duše Kralja Mučenika. Vrhunac uzbuđenja bio je kad je Soko seljak, član Sokolske čete Kasindol, brat V. Bojević recitovao Jevđeviću „Zakletvu težaka”. Nije bilo Sokola koji tom prilikom nije zaplakao a plakao je i stari prota Oplenačke crkve koji je imao priliku da prisustvuje bezbroj ovakvih poklonstava, a retko kad dirljivom kao ovom. Sve zastave jedna za drugom posle toga dotakle su grob Velikog Kralja a starešina župe brat dr. Vojislav Besarović ostavio je na na grobu u divnim koricama krasno ispisanu Jevđeviću pesmu „Zakletva težaka”, potpisanu od starešinstva župe. Posle ove dirljive svečanosti proto Oplenačke crkve sa ljubaznošću koja je sve dirnula proveo je učesnike kroz crkvu i objasnio im značenje pojedinih delova zadržbine.

## 30-godišnjica Sokolske župe Sušak—Rijeka

U okviru ovogodišnje vebelne narodne proslave Kraljeva rođendana na Sušaku, u kojoj je veoma vidno uzelo učešća naše Sokolstvo, održana je i proslava 30-godišnjice rada Sokolske župe Sušak—Rijeka.

Sokolska župa Sušak—Rijeka u zajednici sa Sokolskim društvima Sušak—Rijeka, Draga, Trsat i Kostrena i uz sudelovanje delegata ostalih društava i četa priredila je u nedelju u jutro dne 5 sept. u 7 sati natecanje sokolskih četa ličkog okružja na Gradskom sportskom stadionu za srebrni lovor venac Blagopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Najveći broj bodova na ovom natecanju postigla je Sokolska četa Ostrvice. Pored toga je Sokolstvo prema programu uzelo vidnog učešća u povorci i bakljadi, nakon koje je održana akademija na Sokolskom trgu. Pored sokolskih vežbi, koje su izvedene precizno, na zadovoljstvo i odobravanje, razvilo se zatim pravo narodno veselje uz sviranje vojne muzike i palenje vatrometa. Sokolski trg bio je pun sveta, koji je nagrnuo u ograđeni prostor da uveliča sokolsku akademiju i učestvuje u narodnom veselju. Spomenik Blagopočivšeg Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja bio je naročito rasvetljen.

U ponedeljak u jutro na dan Kraljeva rođendana izvršena je u Sokolani od 7 do 8 sati smotra svih članova i članica sokolskih društava sa teritorija grada Sušaka, kojoj se odazvalo 85 posto članstva, dok su se ostali ispricali. Nakon smotre je celokupno članstvo krenulo korporativno sa muzikom na blagodarenje u baziliku Majke Božje na Trsatu. Na povratku sa blagodarjenja ponovno se formirala velika povorka Sokola, koja je sa muzikom sišla sa Trsata do Sokolskog trga, gde je pred spomenikom Kralja Aleksandra I izvršen čin pijeteta, i gde je pred sakupljenim Sokolima starešina župe brat Ivo Polić održao sledeći govor:

— Gospode, gospodo, sestre i braćo!

U okviru župskih priredaba prilikom

30-godišnjeg opstanka naše župe određen je također i ovaj čin pijeteta koji Sokolstvo župe Sušak—Rijeka vrši na uspomeni Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Još ni sada nisu zaceljene rane koje su prozročkovane čitavom našem jugoslovenskom narodu, a navlastito Sokolstvu Njegovom mučeničkom smrću i pitanje je da li će one ikada zaceliti. Mi Sokoli taj gubitak najbolje osećamo, jer smo u Kralju Vitezu izgubili svog najvećeg zagovornika, jer je On odisao istim sokolskim idealima koji su jugoslovenskom Sokolstvu sveti, te možemo ustvrditi, da nam je On pomogao sačuvati te naše sokolske ideale koji se uzaludno pokušavaju sa stanovite strane diskreditirati i poništiti. Još su nam svima u živoj uspomeni reči Mučeničkog Kralja o našem Sokolstvu koje doslovce citiram: „Samo na temelju jedinstva i Sokolstva podizate se dalji napredak snaga narodnih i državnih. Sokoli od kolevke do groba dužni ste služiti samo Jugoslaviji i jugoslovenskoj ideji”.

Ove Njegove reči neka nam budu misao vodilja u našem radu, i ako budemo po njima postupili neće nam uspeh uzmanjkati, a ujedno ćemo se postupajući tako najbolje odužiti Njegovoj uspomeni. Danas, kada se o jedinstvu našeg naroda i države pronose razne neprovedine kombinacije i došaptavanja, dobro će biti da pred Njegovim likom osvežimo sledeće Njegove reči: „Moja je sveta dužnost, da svim sredstvima čuvam državno i narodno jedinstvo. I ja sam rešen, da ovu dužnost bez kolebanja izvršim do kraja. Čuvati jedinstvo naroda i celinu državnu, to je najviši cilj Moje vladavine, a to mora biti i najveći zakon za Mene i svakoga. To Mi nalaže ljubav prema ljubav prema Otadžbini i pijetet prema bezbrojnim dragocnim žrtvama koje padaše za taj ideal”.

Evo ovako je mislio, naučao i radio naš najveći Neimar, i mi danas na rođendan Njegova Prvenca Sina, Kralja Petra II, na prvu godišnjicu Sokolske Petrove petoletke, okupljeni oko Nje-



vima i nalasio, da vidi i da je uveren, da Sokolstvo dobro i korisno radi i da će mu i u buduću kao i do sada pružiti svoju moralnu i materijalnu pomoć.

Javna vežba započela je u tri sata posle podne. Poset je bio vrlo dobar, program obilan i dobro uvežban, organizacija i disciplina bila je dobra, te se može reći, da je ova priredba ove godine na teritoriji župe bila jedna od najuspeljih. Nastupile su sve kategorije dece, naraštaja i članstva, sokolske ce-

## IZ SLOVENSKEG SOKOLSTVA

### POZORISNI TEČAJ ČOS

Od 26 do 28 sept. održan je u Hrudimu pozorišni tečaj ČOS, koji je polazio 143 tečajca iz 15 sokolskih župa. Biće ovde vredno spomenuti, da 2500 češkoslovačkih društava ima svoje pozorišne oteke. Svrha ovog tečaja, u kome su predavali odlični stručnjaci, bila je da se podigne nivo sokolskih pozorišnih priredaba.

### TAKMIČENJE ČLANICA ZA PRVENSTVO ČOS

Dne 25 i 26 septembra održano je u Pragu IV takmičenje članica ČOS, na kome je učestvovalo 11 najboljih češkoslovačkih Sokolice. Program takmičenja je obuhvatao slobodnu i obaveznu prostu vežbu, slobodnu i obaveznu vežbu na ručama, obaveznu vežbu na preči, slobodnu vežbu na gredi, vežbu na karikama, koja nije bila unapred određena, obavezni preskok preko konja u šir sa hvataljkama, plivanje na 40 m, trčanje na 60 m, skok u vis i bacanje koplja. Takmičenje, koje je voćeno pod nadzorom načelnice ČOS s. M. Provaznikova, dila načelnica ČOS s. M. Provaznikova, pokazalo je visoki stepen izvežbanosti češkoslovačkih Sokolice.

Postignuti rezultati su sledeći: prva V. Djekanova sa 112.50 bodova (93%), druga Z. Veržmiržovska, 108.34, (90.2%) i treća V. Foltova sa 97.08, (80.9%).

### TAKMIČENJE U ATLETSKOM PETOBOJU ČOS

25 sept. održano je na strahovskom stadionu u Pragu takmičenje vrsta (3 člana sa jednim zamenikom) i pojedina za prvenstvo ČOS u atletskom petoboju. U takmičenju je učestvovalo 9 vrsta i 41 pojedinac. Postignuti rezultati vrta su sledeći: prva vrsta O. lomuc sa 7.627 bodova, druga Moravsko-šleska župa sa 7.487 i treća vrsta Brno I sa 7.351 bodom.

Kao pojedinci su postigli: prvo mesto Klasek sa 3.016 bodova, drugo Fidler sa 2.893 i treće Hasonj sa 2.706 bodova.

U pojedinim granama takmičenja bili su postignuti sledeći najbolji rezultati: skok u dalj 657 cm, bacanje koplja 55.90 m, bacanje diska 40.24 m, trčanje na 200 m 24.1 sek. i trčanje na 1.500 m 4 min. 30.2 sek.

Takmičenje je vodio član načelnštva ČOS br. J. Vikoupil.

### TAKMIČENJE U HAZENI ZA PRVENSTVO ČOS

Redovito godišnje takmičenje ČOS u hazeni za članove održano je ove godine 25 i 26 sept. u Svinovu kod Moravske Ostrave. I ove godine je pobedila vrsta Sokola iz Svinova, koja drži već od godine 1934 primat ČOS u ovoj igri. Iduće takmičenje održaće se na X svesokolskom sletu u Pragu.

### TAKMIČENJE ČLANICA ČOS U HAZENI I TENISU

Takmičenja članica ČOS za prvenstvo u hazeni i u tenisu održana su 25 i 26 sept. u Pršerovu. U hazeni je pobedila vrsta Sokola Plzenj I a u tenisu vrsta Sokola Nove Benatki.

### TAKMIČENJE U ODBOJCI ZA PRVENSTVO SAVEZA SS.

Ove godine održaće se takmičenje u odbojci za prvenstvo Saveza slovenskog Sokolstva u Sofiji, i to 10 oktobra. ČOS već je 12 sept. održala za ovo takmičenje na letnjem vežbalištu praškog Sokola svoje izbirno takmičenje, koje je vodio zamenik načelnika ČOS br. Antonin Benda. U finale su ušle vrste sokolskih društava Plzenj V, Vi-

te i jedan odio starije braće. Posle javne vežbe razvila se igranka.

Bratsko Sokolsko društvo u Duga-Resi zaslužio je objektivno najbolje priznanje i može biti potpuno zadovoljno sa moralnim uspehom svoje uspele proslave, a materijalni uspeh sigurno nije izostao. Društvo je nedvomno dokazalo, kako se požrtvovnim i nesebičnim radom može u svako vreme posvuda i u svim prilikama postići najbolje rezultate.

Dr. J. V.

sočani i Pardubice. U Sofiji zastupaće ČOS vrsta Sokolskog dr. Plzenj, koja je pobedila Visočane sa rezultatom 2:1 (10:15, 15:9, 15:6) i Pardubice sa 2:0 (15:8, 15:7).

Izbrno takmičenje za članice održano je 25 i 26 sept. u Pršerovu.

### X Svesokolski slet u Pragu 1837

### IV SREDNJOSKOLSKE IGRE 1938.

Sekcija za fizičko vaspitanje kod srednjeg društva češkoslovačkih profesora zaključila je, da održi IV srednjoskolske igre u okviru X svesokolskog sleta u Pragu god. 1938, kao što su bile održane već II i III igre na svesokolskim sletovima god. 1926 i 1932. Spajanje ovih igara sa svesokolskim sletovima omogućuje priređivačima da svladaju mnoge poteškoće finansijskog i organizatornog značaja.

Igre, koje će biti prikaz fizičkog vaspitanja mladeži na češkoslovačkim srednjim školama, počće 9 juna a završiće se sa glavnim danom u nedelju 12 jula 1938. Program igara obuhvata takmičenja, povorku, akademije i javnu vežbu. Takmičenja u lakoj atletici, na spravama i u igrama (hazena, odbojka i košarka) održaće se na samoj priredbi u Pragu, a takmičenja u smučanju, klizanju i hokeju na ledu već ove zime. Povorka će se završiti sa odavanjem pošte Neznamom junaku, Republici i Pragu.

Javni nastup obuhvata odavanje pošte celokupnog studentstva državnoj zastavi (nacrt prof. Roubala), proste vežbe mladih đaka (sastavio prof. Tomiček, glazba od K. Matějovca), vežbe sa obručima mladih đakinja (Novakova — Nojmanova, glazba od J. Kršičke), proste vežbe starijih đakinja (Jeničkova — Martinu, glazba od Zehaka) i proste vežbe starijih đaka (dr. Sterc — Zehak). Dalje će nastupiti inostrani gosti sa posebnim tačkama.

Tehnički će ove igre voditi tehnička komisija, kojoj stoje na čelu dr. J. Sterc i prof. Prokešova — Evaldova.

Već u proleće su bili završeni konkursi za plakat, značku, koračnicu i razglednice. Sada žiri bira iz mnogobrojnih poslatih radova najbolje.

**Čajanka za novinare.** 24 pr. m. pozvala je ČOS na čajanku u Tirševom domu novinara praških kao i dopisnice inostranih novina, pretstavnik odeljenja za štampu ministarstva i vojničkih ureda, pretstavnik češkoslovačkog presbira, atašeje za štampu kod poslanstava u Pragu, pretstavnik filmskih društava i filmskih žurnala, a to u svrhu dogovora u pogledu organizacije izveštajne službe i što bolje propagande za X svesokolski slet.

**Propagandni zvučni film** o poslednjem svesokolskom sletu u Pragu god. 1932 već je izrađen sa popratnim tekstom na srpsko-hrvatskom, poljskom, ruskom, bugarskom, francuskom, engleskom, nemačkom, talijanskom i španjolskom jeziku. Film je izrađen u 22 kopije, koje su već razaslane u inostranstvo kao odlična propaganda za X svesokolski slet iduće godine.

**Sletski plakat** je i radio akad. slikar br. Minarž po svojoj skici, koja je na konkursu dobila prvu nagradu.

**Sletske markice** primljene su od publike sa velikim oduševljenjem. Sletski finansijski odbor prima stalno nove narudžbe ovih markica te je bio prisiljen da već naruči štampanje istih i trećeg milijuna. Fotografije ovih markica stavljen su na dispoziciju novinama.

**Propagandnu brošuru** napisaće br. A. Očenašek a izdaće ju ministarstvo vanj-

skih poslova u sporazumu sa ministarstvom narodnog zdravlja.

**Zvučni filmovi za uvežbavanje prostih vežbi članstva** i naraštaja biće uskoro izdati.

**Konkurs za nastup u prostim vežbama** članica i naraštajki raspisalo je načelnništvo članica ČOS.

**Propagandna značka** iz crvenog stakla, u sredini sa belim rimskim brojem X i sokolom iz metala publici se veoma svidela i u Češkoslovačkoj je svuda kupuju i nose. Dosada je ovih značaka prodano preko 200.000 komada.

**Sletske cigare** i **cigarete**. Češkoslovačka duvanska režija pušće u prodaju prigodom X svesokolskog sleta u Pragu 116 milijuna raznih sletskih cigareta i 1½ milijun specijalnih sletskih cigara. Sletske cigarete prodavaće se u ukusno izrađenim kutijama po 20 komada uz cenu od 4, 6, i 7.—kč, a cigare u kutijama po 5 komada uz cenu od 5.— Kč.

### Telesno vaspitanje u svetu

## XI takmičenje Međunarodne gimnastičke federacije u Pragu 1938

Prigodom X svesokolskog sleta u Pragu održaće se, kao što je poznato, i XI takmičenje Međunarodne gimnastičke federacije. Za ovo takmičenje određeni su dani od 30 juna do 1 jula 1938, t. j. odmah po završetku naraštajskog sleta, na koji će doći oko 40.000 naraštaja. Već 2 jula počinju zatim glavni sletski dani članstva. Ovo međunarodno takmičenje, koje je tako tesno povezano sa sletom, daće ovom sletu još poseban značaj, jer će se tih dana skupiti u Pragu elita gimnastičara iz celog sveta. Češkoslovački, poljski i naši Sokoli te bugarski Junaci, koji će učestvovati na ovome sletu, imaće priliku da prate takmičenje svojih vrsta. Zadnje ovakvo međunarodno takmičenje, koje je bilo na sokolskom sletu, bilo je na sletu u Ljubljani 1922, a pre toga u Pragu 1907. I za međunarodna takmičenja od velike je važnosti, da se održavaju prigodom velikih sokolskih sletova, jer bi na takmičenja koja bi se priredila samostalno, došao samo razmerno mali broj gledalaca, a izveštaji o tim takmičenjima ograničili bi se većinom samo na stručne listove. Sa ovog gledišta svesokolski sletovi u Pragu upravo su idealni za priređivanje takmičenja Međunarodne gimnastičke federacije, jer nijedna druga gimnastička organizacija nije u stanju da sakupi na svojim priredbama toliku masu iz celoga sveta, kao Sokolstvo.

Nemcima i Švicarima takmičenja Međunarodne federacije nisu osobito simpatična, jer stavljaju na takmičare prilično velike zahteve posebno u lakoj atletici. Njima više odgovaraju gimnastička takmičenja na olimpijadama, na kojima se takmiči samo na spravama. Njihov sistem nema načela svestranosti za pojedince. Oni imaju odlične lakoatletičare, čak svetskog formata, ali ne vežbaju na spravama, a imaju majstore na spravama, ali nisu lakoatletičari. U zadnje vreme Nemci su ipak počeli da menjaju svoje mišljenje u ovom pitanju, kao što nam to dokazuje i ovogodišnje takmičenje turnera u Grajcu, gde su članovi takmičili u kombinovanom dvanaesteroboju, a članice u osmeroboju. Načelnik nemačkih turnera, Martin Šnajder, vođa pobedničke nemačke vrste na olimpijadi u Berlinu, piše u „Dojče Turncajtung“ o ovom takmičenju i naglašava: „Mi hoćemo da budemo svestrani umetnici, nikako specijaliste“. Dalje piše, da će biti potrebno privedivati ovakva kombinovana takmičenja svake godine, a ne tako retko kao dosada. Premda su obavezne vežbe na spravama u Grajcu u poređenju s određenim vežbama za Prag bile vrlo lake, ipak se može smatrati, da je takmičenje u Grajcu bilo u neku ruku kao prvi pregled materijala, koji dolazi u obzir za izbor vrste, koja će zastupati Nemačku na međunarodnom takmičenju u Pragu 1938. Iz toga pisanja Šnajdera može se razabrati, da se Nemci već sada intenzivno spremaju za međunarodna takmičenja u Pragu i da će uložiti sve sile, da zadrže primat, koji su postigli pr. god. na olimpijadi u Berlinu. Izabrani vežbači imali su kurs u Vilingenu.

**Praške osnovne škole spremaju se na slet.** Na X svesokolskom sletu, kao i na dosadašnjim sletovima, učestvoaće također učenici i učenice praških osnovnih škola. Vežbe za ove posebne nastupe već su primljene te su bile prikazane od priređivačkog odbora praškog učiteljstva 22 sept. u Tirševom domu pred zastupnicima gradskog školskog odbora praških osnovnih škola.

Niži stepen pučkih škola izvešće vežbe, koje su sastavili V. Hering, J. Kubička i J. Pongrac na glazbu od K. Matějovca, a viši stepen vežbe koje su sastavili H. Libšerova i J. Pongrac.

Za učenike građanskih škola primljene su vežbe od F. Drabe na glazbu od J. Skalickog. Učenici IV godišta građanskih škola vežbaće se u devetorkama na gredama. Za učenice I i II godišta građanskih škola izabrane su vežbe Marije Skalicko, a za viši stepen vežbe u devetorkama, krasna kompozicija B. Matějovcove.

Kao što smo već javili i Švicari se također marljivo spremaju za Prag. Načelnništvo švicarskog saveza već se izjavilo pozitivno za učešće na međunarodnom takmičenju u Pragu, ali savezni odbor još nije o tome doneo definitivnu odluku. Izgleda međutim da su i švicarskim gimnastičarima zahtevi u lakoj atletici preveliki. Oni se dobro sećaju, da su na zadnjem međunarodnom takmičenju u Pešti pre dve godine zaostali u lakoj atletici za Čehoslovacima, Nemcima, Madžarima, Italijanima, Francuzima i Fincima, premda su pobedili u konačnoj ukupnoj klasifikaciji, jer su bili zbilja nadmoćni na svima spravama. Oni se stoga plaše da bi se izložili u Pragu eventualnom teškom porazu.

Ako se hoći ovo gledište švicarskih gimnastičara i nemačkih turnera, vrlo je simpatično rešenje bugarskih Junaka na kongresu u Sofiji, da će oni na međunarodnom takmičenju u Pragu učestvovati, premda znaju, da nemaju izgleda na kakav osobiti uspeh.

Držimo, da bi sva takmičenja promašila svoj idealni cilj i uskoro također propala, kad bi učestvovao samo onaj, koji ima izgleda na pobedu.

### ŠVEDSKI GIMNASTIČKI SISTEM U PERZIJI

U Teheranu, u Perziji, osnovan je institut za fizičko vaspitanje. Osnivaču ovog modernog instituta prof. Garkinu poslužili su kao uzor švedski instituti za fizičko vaspitanje u Štokholmu.

### NISL BUK U POLJSKOJ

Čuveni osnivač danskog gimnastičkog sistema Nils Buk priredio je turneju dviju svojih izabranih vrsta po Poljskoj. U svim gradovima gde su nastupili, Danci su pobudili veliko zanimanje. Nils Buk je imao najveći uspeh u Varšavi, gde je njegovu prvu priredbu posetilo 8.000 ljudi.

## Sokolska takmičenja u Zagrebu

### OKRUŽNO TAKMIČENJE U PLIVANJU

Dne 5. sept. održano je na Savi u Zagrebu okružno takmičenje u plivanju, na kome su učestvovali članovi, članice, muški i ženski naraštaj zagrebačkih sokolskih društava, ukupno 31 takmičar. Na ovome takmičenju plasirali su se: Sokolsko drugtvo Zagreb II sa 213 bodova, Zagreb IV sa 70 bodova, Zagreb III sa 53 boda, Zagreb VI sa 37 bodova. Šteta je što zagrebačka sokolska društva nemaju svoje plivalište da bi moglo članstvo ne samo u letno doba da se kupaju, već i da trenira, pa bi se ova grana više negovala i uspesi bi bili nesumnjivo daleko bolji. Toga radi treba pomoći inicijativu Sokolskog društva Zagreb IV da se uredi sokolsko plivalište za sva zagrebačka sokolska društva.

**Međužupsko takmičenje u lakoj atletici** Istoga dana održano je na Stadionu Kralja Aleksandra međužupsko takmiče-

nje u lakoj atletici, na kome su sudelovali župe: Celje sa 10, Karlovac sa 5, Maribor sa 11, Osijek sa 10 i Zagreb sa 14, t.j. sa ukupno 50 takmičara. Takmičenje je počelo u 15 časova, a bilo je prisutno nekoliko stotina gledalaca. Postignuti rezultati su sledeći: župa Zagreb sa 67 bodova, Maribor sa 38 bodova, Osijek sa 34 boda, Karlovac sa 14 bodova, Celje sa 5 bodova. Ovo takmičenje je i po učestvovanju i po rezultatu bolje od prošlogodišnjeg.

#### Oblasno takmičenje u odbojci

Na istome stadionu održano je 12 o. m. i oblasno takmičenje u odbojci, na kome su uzela učesća: župa Bjelovar sa muškim naraštajem i župa Zagreb sa muškim naraštajem, članovima i članicama. Rezultat ovog takmičenja je: naraštaj muški: Bjelovar — Zagreb 2:0; članovi: Varaždin — Zagreb 1:2; članice Zagreb bez protivnica. Prema tome, dolaze u obzir kod završnog takmičenja: muški naraštaj Bjelovar i članovi i članice Zagreb. Ženski naraštaj nije takmičio. Takmičenje je održano za vreme dok je padala kiša.

#### Naši pokojnici

##### † Brat Nande Marolt

In tako nam je ošdel v večnost tudi naš dragi brat Nande, dolgoletni vadiatelj in učitelj sokolski. Vse svoje življenje od mladeniške dobe dalje je brat Marolt posvetil poleg svojega poklica edino Sokolstvu, za njega deloval, ka-



morkoli ga je zanesla njegova življenjska pot — za Sokolstvo trpel, ostajajoč vedno zvest nesmrtni sokolski misli do zadnjega svojega diha. Dobro se je zavedal pomena sokolskega dela za svoj narod, zato je tudi zastavil vse svoje moči vsepovsod, kjerkoli je videl, da je bilo potrebno. Sam izvrstan telovadec je vežbal, poučeval in navduševal vse svoje sobrate in vzgojil marsikaterega vadiatelja, marsikateroga sokolskega delavca. Vse svoje življenje je bil zgleden Sokol, skromen, delaven, žilav, neupogljiv, vztrajan delavec na sokolskem poprišču. Zato mu bodi ohranjen med nami najsvetlejši spomin, borcu med borci! Bratu starosti Maroltu večnaja pamjat!

Brat Nande Marolt je bil doma iz Sodražice, kjer je bil rojen leta 1883. Za svoj življenjski poklic si je izbral profesuro in je po dovršenih visokoškolskih studijah najprej poučeval na trg. akademiji v Brnu do leta 1915, po osvobođenju pa na drž. učiteljsku v Ljubljani, ki mu je postal leta 1932 vzoren direktor. V sokolskih vrstah se je udeleževal že kot srednješolec in tudi na Dunaju kot akademik. V čeških sokolskih društvih je tamkaj dodobra spoznal važnost sokolske misli za slovenske narode in je ravno zato posvetil vse svoje moči Sokolstvu. Kot dober vadiatelj in odličan vzgojitelj je vzorno vplival zlasti na razvoj sokolskega dela v rodni mu ribniški dolini, potem pa, ko se je naselil trajno v Ljubljani, je kot župni podstarosta in starosta znatno pripomogel do njenega močnega razvoja. Župni starosta je ostal do leta 1929, kasneje pa je posvetil vse svoje delo Sokolu I. na Taboru kot njegov podstarosta. Zaupanje vsega Sokolstva pa mu je odkazalo tudi mesto v starešinstvu Jugoslovenskoga sokolskega saveza, kjer se je posebno zanimal za ureditev in vzorno poslovanje nezgodnega sklada. Sicer pa je bila povsod

med brati njegova oseba predmet bratskega spoštovanja in ljubezni, saj so vsi brez izjeme visoko cenili njegovo požrtvovalno in nesebično sokolsko delo. Dal pa je, kamor ga je klicala dolžnost, vedno in vselej celega moža. In baš zaradi tega je užival teko veliko zaupanje.

#### 10-godišnjica tragične smrti generala brata Mihaila Kovačevića

U oktobru ove godine navršava se deset godina od tragične smrti generala brata Mihaila-Mike Kovačevića. Jednoga večera pre deset godina, kada se vraćao sa svoje dužnosti kući, sačekali su ga mučki ubice i pred kapijom ubili. Tako je iznenada prekinut život ovog našeg brata, koji je Sokolstvo svojim radom mnogo zadužio.

Njegov neumoran sokolski rad, njegova celokupna ličnost, koja je predstavljala pravi tip našeg rasnog čoveka od akcije, njegov život svetao i kristalno čist, ispunjen retkim pregalaštvom, njegova blaga i tiha narav, koja je ostavila simpatije gde god se pojavljivao, i iznad svega njegovo dobro i rodoljubivo srce — uzdižu brata Miku iznad ostalih ljudi koje svakodnevno srećemo.

Po pozivu i vaspitanju vojnik, u najlepšem smislu ove reči, on je svoje dužnosti vršio do kraja savesno i predano, bez imalo brige i ikakve bojazni za sebe. Ispuniti dužnost i izvršiti zadatak, bila je za njega prva i najveća briga.

Iz njegove duše zračila je neka roditeljska blagost i propovednička mirnoća. Imao je bratsko ponašanje prema mladima, koje je uvek voleo i očinski savetovao, a korektan i uspravan stav prema starijima kojima je ukazivao puno poštovanje. Sa ovih svojih osobina bio je voljen i cenjen.

U Sokolstvu je mnogo radio i imao šire i veće planove, shvatajući ga kao jedan veliki pokret koji treba da obuhvati ceo narod. Njegova dalja misao je bila da Sokolstvo sa obe strane Save i Drine treba da ima prisnije veze za zajednički rad na nacionalnim zadacima. Na tome je u Kragujevcu, gde je bio starešina Sokolskog društva, mnogo radio i postigao.

Ovaj vrlo sokolski radnik, odličan oficir, veliki nacionalni pregalac i kao drug i kao čovek ostavio je svetlu uspomenu.

Slava mu i hvala!

D. B.

## Iz naših župa

Sokolsko društvo Sinj je i ove godine, zajedno sa svim mesnim nacionalnim udruženjima, proslavilo 15. rođendan svoga Kralja-Sokola. Bili su izdani i naročiti proglašeni sa jugoslovenskom trobojkom, koji su bili potpisani od svih nacionalnih udruženja.

Uoči same proslave krenula je iz dvorišta Sokolane mnogobrojna povorka kroz mesto. Kuće su bile osvetljene i okićene jugoslovenskim zastavama. U povorci su svirale sokolska i vojna glazba. Orili su se rodoljubni poklici Kralju, Karadorđevu Domu i Jugoslaviji.

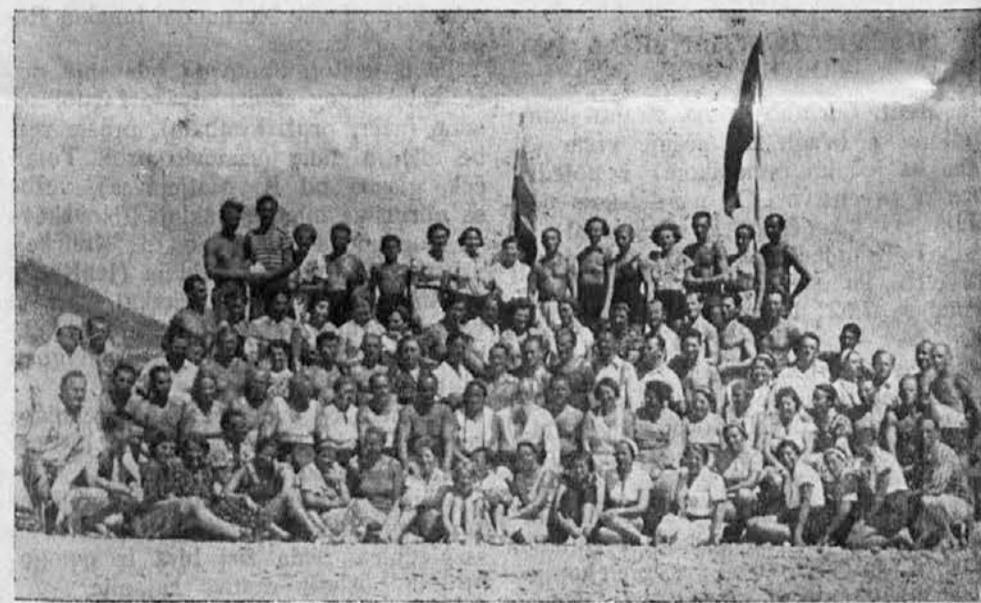
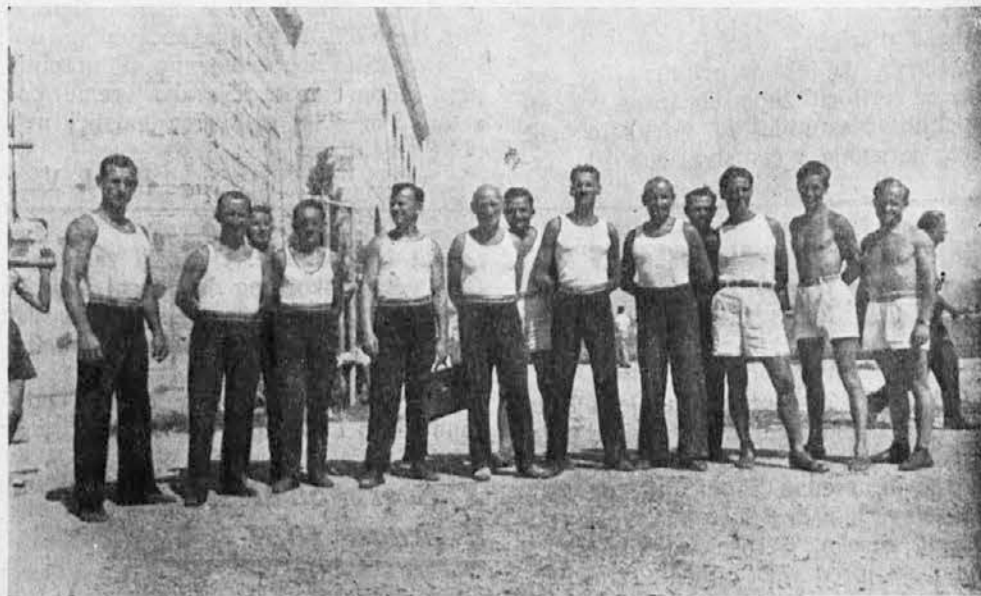
Za vreme ophoda u bakljadu paljene su umetne vatre, te je sve plivalo u nekom osobitom i svečanom zanosu. Pri svršetku ophoda, na glavnom trgu, starešina brat Marković održao je zanosan patriotski govor, koji je bio himna Kralju, Jugoslaviji i jugoslovenskoj ideji. Na koncu je vojna muzika otvirala državnu himnu. Iste je večeri u prostranom i rasvetljenom dvorištu Sokolane održana zabava uz koncert vojne muzike. Za vreme koncerta muška i ženska deca izvela su razne vežbe.

Na sami rođendan, iza blagodarenja, održana je svečana sokolska sednica, na kojoj je brat starešina u kratkim, ali značajnim crtama progovorio o Kralju-Sokolu, pozivajući svu braću i sestre, da se u ovim ozbiljnim vremenima okupe oko Prestolja Karadorđevića i da ostanu i nadalje nosioci sokolske i jugoslovenske ideje. Zatim je brat Podrug, prosvetar, zanosno pročitao uz opću pažnju okružnicu Saveza SKJ.

Sa svečane sednice otpočinje pozdravni brzogovor Kralju. Sednica je bila zaključena pevanjem „Hej Sloveni“.

## Sa radnog izbora župskih načelnika i načelnica u Kaštel-Sućurcu

od 23—30 jula o. g.



Ne iznašajući ostale pojedinosti same proslave, može se otvoreno priznati, da se je sinjski Soko dostojno odužio svom Kralju i Vodi, spreman uvek da za Kralja i Jugoslaviju dađe i živote svoje.

Sokolsko društvo Preko je ove godine na osobito svečan način proslavilo rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II.

U oči rođendana na kućama i dućanima bile su izvešene državne zastave. U sedam i po sati na večer ispaljen je 21 hitac iz petarda. Malne svi prozori kuća bili su iluminirani, a stanovništvo uz obale Jadranskog kanala zapalilo je kresove. Na brdu što se diže nad Prekom plamsala su ogromna pismena „Živio Kralj Petar II“. U osam sati formirala se pred Sokolanom velika povorka sa sokolskom glazbom, koja je oduševljeno kličući u svetlu bakalja i bengala obišla mesto dok su sa obale odjekivale detonacije petarda, zamirući na padinama Velebita. Povorka se zaustavila pred Sreskim načelstvom, gde je sreski načelnik dr. Rokov održao lep patriotski govor. Govor je bio pozdravljen oduševljenim poklicima Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom domu i Jugoslaviji, a glazba je intonirala državnu himnu. Zatim se uz poklike i svirku glazbe povorka razila u potpunom redu i miru.

Na Kraljev rođendan u 5 sati 21 pucanj petardi najavio je svečani dan

a sokolska glazba obišla je mesto svirkom koračnica. Celo mesto bilo je iskičeno zastavama.

Posle blagodarenja, oko 10 sati, sokolska povorka predvođena glazbom, pošla je na tako zvani Općinski trg, gde je održana svečana sednica. Na trgu bili su postrojeni Sokoli, a iza njih ostalo građanstvo. Na sred njive bila je podignuta govornica, ukrašena zastavama i zelenilom, a nad njom smeštena velika slika Nj. Vel. Kralja Petra II. Svečana sednica otpočela je sviranjem sokolske koračnice, a zatim je starešina društva br. Ante Morović održao lep govor, nakon koga je glazba intonirala himnu, koju su svi stojeći saslušali. Tada je tajnik brat Sime Lončar govorio o značenju rođendana Nj. Vel. Kralja Petra II, naraštajac brat Aleksandar Lončar recitovao je pesmu „Mladome Kralju“, br. Danilo Radaković govorio je o Sokolskoj Petrovoj petoljetci, naraštajac Božo Gregov deklamirao je pesmu „Stari sejač“, a brat Morović pročitao je poslanicu SKJ, posle koje su svi prisutni opevali sokolsku himnu „Hej Sloveni“, čime je svečana sednica bila zaključena.

Navečer, u vrtu gosp. Iva Mašine, priredila je sokolska glazba koncert sa plesom.

Ovogodišnji rođendan Nj. Vel. Kralja proslavljen je u Preku po općem mi-

sljenju svečano, dostojanstveno i mirno, svečanije nego li ranijih godina.

**Sokolsko društvo Rogoznica** proslavilo je ovogodišnji rođendan Nj. V. Kralja Petra II veoma svečano. U oči samog rođendana izveštene su u mestu zastave a prozori kuća bili okićeni sagovima. U 19.30 časova formirala se lepa povorka na čelu sa upravom Sokolskog društva, predvođena sokolskom glazbom, te uz učešće velikog broja pučanstva. Bio je priredjen i odlično uspeli vatromet. Sutradan, na sam praznik, sokolska glazba priredila je u 5 sati budnicu, dočekavši ujedno na ulazu u mesto četu vojnika, koji su bili oduševljeno pozdravljeni. Vojska i članstvo Sokolskog društva s nacionalnim pučanstvom krenuli su tada u velikoj povorci u crkve na blagodarenje, posle koga je u sokolani održana svečana sednica društva. Naveče priredena je veoma uspela sokolska akademija.

**Sokolska četa Tučepi** proslavila je ovogodišnji rođendan Nj. V. Kralja Petra II veoma svečano. U predvečer praznika mesto je bilo iskićeno brojnim jugoslovenskim zastavama. Naveče, kada su zagruvali mužari, na okolnim obroncima brda planule su vatre. Na brdu Sutvid bio je napravljen od žizaka napis: „Živeo Kralj”. Naročito je bilo lepo rasvetljena sokolana i škola. O mladina svih nacionalnih organizacija priredila je oduševljene manifestacije Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom domu i Jugoslaviji. Sutradan na praznik, posle blagodarenja, lepa povorka obišla je selo, pevajući patriotske pesme i kličući Nj. V. Kralju, Kraljevskom domu i Jugoslaviji. Zatim je u školi održana svečana sednica. Školska dvorana bila je za tu prigodu veoma lepo iskićena. Sednica je bila odlično posećena. Prigodno predavanje o Nj. V. Kralju održao je starešina čete brat Stojković. Ostali deo svečane sednice izveden je po programu, koji je u tu svrhu izdao br. Savez. Svečana sednica završeta je pevanjem sokolske himne „Hej Sloveni” i oduševljenim manifestacijama Nj. V. Kralju Petru II i Kraljevskom domu.

**Sokolsko društvo Malinska** proslavilo je na najsvečaniji način rođendan Nj. V. Kralja Petra II. Već uoči praznika kuće su bile iskićene državnim zastavama, a u predvečerje izvedena je veoma lepa iluminacija Sokolskog doma i morskog obale. U središtu mesta na obali bila je postavljena velika Kraljeva slika, sva okićena cvećem i osvetljena žaruljama u bojama državne zastave. Te večeri Sokoli s velikim brojem rodoljubivog građanstva sakupili su se pred Sokolskim domom, gde je bila formirana velika manifestaciona povorka, kakve još Malinska nije dosada videla, koja je obilazeći mestom oduševljeno manifestovala Nj. V. Kralju Kraljevskom domu i Jugoslaviji. Gotovo sve kuće u mestu bile su osvetljene svećama. Sokoli u povorci nosili su lampione i baklje. Kad je povorka stigla pred Kraljevu sliku na obalu, tu je, nakon održanog lepog patriotskog govora, otpavana državna himna. U općem oduševljenju tada je povorka krenula u Sokolski dom, gde je bila priredena svečana sokolska akademija, koja je odlično uspela u svakom pogledu.

Na sam dan praznika Sokoli, veliki broj rodoljubivog građanstva te kupališnih gostiju, a osobito braće Čehoslovaka, prisustvovali su blagodarenju. Nakon toga održana je u Sokolskom domu svečana sokolska sednica, a naveče sokolska zabava.

I ovom prilikom treba toplo zahvaliti mesnom opštinskom turističkom odboru na materijalnoj pomoći za iluminaciju obale. Društvo je bilo zatražilo moralnu i materijalnu pripomoć i od opštinske uprave, ali je ista bila uskraćena.

Nacionalna i sokolska Malinska ponovo je dokazala, da nepokolebivo stoji na putu koji je utro Blaženopočivši Kralj Mučenik i da je verna i odana Kralju i Jugoslaviji.

**Sokolsko društvo „Resava” u Barama** proslavilo je ovogodišnji rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II svečanom sednicom, kojoj je prisustvovalo oko 300 lica. Naveče održana je svečana sokolska akademija sa vrlo lepim i obilnim programom.

Sokolskoj akademiji prisustvovala je i sopstvenik rudnika g. Blagoje Jocić sa gospodom, te je, videvši veoma veliko zanimanje radnika za Sokolstvo, izjavio upravi Sokolskog društva, da odmah preduzme sve što je potrebno radi podizanja Sokolskog doma, a da će on lično od svoje strane pružiti obilnu materijalnu pomoć, kao i prevoz kamena i ostalog materijala, te dati radnu snagu oko podizanja doma. U sokolskim redovima ovo je primljeno sa najvećom radošću i s nadom, da će društvo tako već u narednoj godini imati svoj vlastiti dom.

**Sokolsko društvo Slavonski Brod.** U duhu Sokolske Petrove petoljetke, a da bi vaspitalo što veći broj društvenih prednjaka, Sokolsko društvo Slavonski Brod održalo je od 5 jula do 1 avgusta društveni prednjački tečaj, koji je vodio društveni načelnik brat Drago Dekvala. U tečaju je ukupno održano 58 časova, i to proste vežbe 16 časova, vežbe na spravama 16 časova, vežbe na spravama 2 časa, vođenje časova 2 časa (predavač D. Dekval), strojevne vežbe 4 časa, vođenje statistike 1 čas (predavač I. Peto), Istorija telovežbe 1 čas, Istorija Sokolstva 2 časa, Ideologija i Tirševo Sokolstvo 2 časa (predavač I. Kikerec), Naš zadatak, smer i cilj 1 čas, Organizacija 2 časa, Dužnosti prednjaka 1 čas (predavač br. dr. I. Jelavić), Anatomija 5 časova, Prva pomoć 1 čas (predavač br. B. Kikerec) Igre i kola 2 časa (predavač sestra I. Kikerec). U tečaju radilo se dnevno po dva časa, i to od 20—22, a nedeljom od 8—10 časova.

Zadnji dan tečaja priredeno je tečajcima oproštajno veče, na kome im je starešina društva br. dr. Jelavić podelio uverenja o polasku tečaja, izrazivši ujedno tom prilikom svoje zadovoljstvo što su tečajci revnosno i s ljubavlju polazili tečaj, te izrazivši nadu, da će svoje obrazovanje nastaviti i stečeno znanje upotrebiti korisno za Sokolstvo.

I. K.

**Sokolsko društvo Gradačac** priredilo je zajedno sa srpsko-muslimanskim kulturnim i prosvetnim društvom „Gajret” svečanu proslavu rođendana Njegovog Veličanstva Kralja Petra II.



Sa prvog prednjačkog naraštajskog tečaja Saveza SKJ, održanog u Kaštel-Sućurcu od 1—20 jula o. g.

Istorijski grad Zmaja od Bosne nije u poslednjoj deceniji imao nacionalno slavlje kao što je bilo ovo. Učestvovanje mnogobrojnog naroda na bakljadi, svečanoj sokolskoj sednici i večernjoj svečanoj akademiji, oduševljeno klicanje Kralju, Jugoslaviji i Sokolu izražavalo je nepokolebivu odanost njegovu svom Mladom Kralju i visoku svest, koju gradačlije gaje prema Velikoj Jugoslaviji i sokolskoj misli.

**Sokolsko društvo Pag.** Ovo je društvo ove godine naročito svečano proslavilo rođendan Nj. Vel. Kralja. Dana 5 sept. u 12 sati počeli su gravuti topovi, na koji su znak svi rodoljubivi građani okitili svoje domove državnim zastavama. Navečer u 7.30 sati bio je priredjen na obali veliki vatromet i paljenje raketa. Na obližnjim brdima paljeni su kresovi i razni vatreni napis. Mnoge kuće bile su iluminirane. Za celo ovo vreme članstvo Sokolskog društva bilo je postrojeno na obali, gde je društvena glazba svirala patriotske pesme. Na obali je bilo okupljeno oko 2000 ljudi. Zatim se je formirala veličanstvena povorka, u kojoj je uzelo učešća oko 1200 ljudi i koja je na čelu sa sokolskom glazbom prošla gradskim ulicama do trga Kralja Aleksandra I., gde je održana svečana telovežbena akademija. Na programu bilo je 10 izabranih tačaka. Akademija je uspela i moralno i materijalno odlično. Čitav trg Kralja Aleksandra I. pred sokolanom bio je dupkom pun. Računa se, da je bilo oko 2000 gledalaca. Iza akademije razvila se igranka.

Dana 6. sept. na sam rođendan Nj. Vel. Kralja, u 5 sati ujutro, društvena glazba priredila je po gradu budnicu. U isto vreme ispaljen je 21 topovski hitac. U 8.30 sati društvo je korporativno prisustvovalo svečanom blagodarenju u mesnoj zbornoj crkvi. Iza blagodarenja formirala se je na trgu pred crkvom veličanstvena povorka, koja je na čelu s glazbom prošla naokolo grada, te svratila u sokolanu na svečanu sednicu. Svečana sednica održana je po rasporedu, kojeg je izdao bratski Savez.

I. G.

**Sokolsko društvo Beli Manastir** proslavilo je rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II na najsvečaniji način. U nedelju na večer prošla je belomanastirskim ulicama velika povorka sa bakljama, u kojoj su pored Sokola i vojske uzela učešća i sva društva i ustanove iz Belog Manastira. U nedelju pre podne prisustvovali su Sokoli u crkvama blagodarenjima, a potom svečanoj sednici, koja je održana u Sokolskom domu. Svečana sednica održana je u celosti po programu bratskog Saveza. Velika dvorana, u kojoj je sednica održana, bila je dupkom puna naroda. Navečer je održana u Sokolskom domu zabava, koja je bila dobro posećena.

B. S.

**Sokolsko društvo Branjin Vrh-Sećerana.** Dana 7 sept. obavio je načelnik okružja, brat Slijepčević, pregled Sokolskog društva Branjin Vrh-Sećerana. Pregledu su pored društvenog načelnika prisustvovali društveni starešina i prosvetar. Društvo je preko celog leta vežbalo s članovima i naraštajem, dok su deca bila raspuštena preko školskih ferija. Sa početkom školske godine za-

počelo se vežbati i s decom. Rad je u društvu postojan i neprekidan. Društvo već sada vodi akciju za odlazak svojih članova na slet u Prag iduće godine.

B. S.

**Sokolska četa u Gudurici.** Dana 29 avgusta t. g. Sokolska četa u Gudurici, uz sudelovanje svojih oteka u Markovcu i V. Središtu, kao i vrste članova iz Vršca, priredila je javan nastup koji je u svakom pogledu uspeo.

Vredno je istaknuti da ova četa ne ograničava svoj rad samo na svoje mesto, već deluje i u obližnjim selima Markovcu i Velikom Središtu, gde ima svoje oteke, što je jedinstven slučaj u našem Sokolstvu, i te oteke u svakom pogledu održava iz svojih skromnih sredstava.

**Sokolsko društvo Vareš Majdan.** U nedelju 22 avg. priredilo je Sokolsko društvo Vareš Majdan proslavu svog desetogodišnjeg rada. Po dolasku jutarnjeg voza, sa kojim su došli gosti sa strane te vojna muzika 10 peš. puka iz Sarajeva, formirala se impozantna povorka na čelu sa upravom društva i izaslanikom Sokolske župe Sarajevo te prošla kroz glavne ulice mesta do vežbališta. Nakon povorke održane su pokusne vežbe. Posle podne u 3 sata priredjen je javni čas uz sudelovanje Sokolskog društva Breza. Sve tačke izvedene su na opšte zadovoljstvo. Od lakoatletskih disciplina u programu su bile zastupljene skok s motkom, u čemu su se naročito istakla dva brata Milanovića, preskočivši sigurno i sa lakom visinu od 3 metra. Pobednicima u boju gaganju predate su plakete sa Tirševim poprsjem. Istoga dana priredjena je na večer akademija u Sokolskom domu, na kojoj je prosvetar društva održao predavanje, u kome je prisutne upoznao sa radom društva u minulih deset godina. Za celo vreme ove proslave lveseljaval je publiku muzika 10 peš. puka iz Sarajeva. Cela proslava uspela je vrlo dobro, kako u moralnom tako i u materijalnom pogledu.

Napominjemo, da je naročito zapažena lutkarska izložba, koja je zadivila sve posetioce.

**Javni čas Sokolske čete Podvitez.** Dne 29 avgusta o. g. Sokolska četa Podvitez priredila je svoj godišnji javni čas uz aktivno učešće Sokolskih društava Pale, Sjetlina i Prača je ogromnog broja seoskog sveta iz okolnih sela. Naročito je bio zapažen veliki broj muslimanskog sveta među kojima je bio i lep broj ženskinja. Sokolsku župu su zastupali članovi župske uprave braća Božidar Savić i Mehmed Huskić. Svečanost je je otvorio zamenik starešine čete brat Mitar Kovačević, koji je u svom pozdravnom govoru pozvao prisutne da šutnjom od jedne minute odaju dužnu poštu Blaženopočivšem Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju. Ujedno je pozvao prisutne da pozdrave svoga starešinu Nj. Vel. Kralja Petra II, što su prisutni prihvatili kličući Nj. Vel. Kralju i Kraljevskom domu.

Osim prostih vežbi, koje su izvodili članovi čete te članovi gore pomenutih društava, na programu su bile pešačke i konjičke trke. Duljina staze pešačkih



Naša ženska vrsta, koja je učestvovala na sletu francuskih gimnastičarki u Clermon Feranu od 16—18 jula o. g.

trka bila je 800 m. a konjskih 3.000 metara. Na počasnim trkama poredili su članovi čete Podvitez, dok u konjskim trkama prvi je došao na cilj konj brata Vukovića Miladina, člana Sokolskog društva Prača.

Po svome bratskom raspoloženju i oduševljenju ova svečanost ostavila je na prisutne najbolji utisak, po čemu se vidi, da je Sokolstvo uhvatilo dubokog korena u ovome kraju. Naročito što treba istaknuti i pohvaliti je to, da iako je ovoj priredbi prisustvovalo nekoliko stotina seljaka i seljanki, nije potrošena ni jedna kap alkoholnog pića, što je zasluga vrednih Sokola čete Podvitez.

**Sokolska četa Gornji Vakuf.** Dne 22 avgusta o. g. Sokolska četa Gornji Vakuf priredila je svoj javni čas sa konjskim i pešačkim trkama. Ovo je zapravo prva veća sokolska manifestacija u Gornjem Vakufu. Još pre podne narod se je počeo da skuplja u Bajraktarevića gaju, a već u jedan sat posle podne gaj je bio pun gradskog i težačkog sveta.

U 2 sata počelo se sa vežbom. Ženska deca Sokolskog društva Bugojno izvela su 4 tačke, a članovi i muška deca čete Gornji Vakuf odvežbali su proste vežbe. Narod je sa interesovanjem i pažljivo pratio ritmičke vežbe dece kao i vežbe članova i muške dece ove čete.

U tri sata priređena je konjska trka, a iza toga pešačka. Iza završenog programa nastalo je narodno veselje.

**Sokolska četa Trnovo,** koja je pre nekoliko meseci obnovila rad pokrenula je u zadnje vreme živu akciju oko prosvetavanja naroda u svome kraju. Nabavila je lep broj poučnih i korisnih knjiga za selo, koje će čim uredi svoje prostorije davati meštanima na čitanje.

**Sokolsko društvo Begovhan** proslavilo je 15-ti rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II na svečan način kao nijedne godine dosada. Uoči Kraljevog rođendana gorile su mnoge vatre po svim okolnim bregovima, a u mestu i na sokolskom vežbištu bile su za vreme povorke kroz mesto zapaljene mnogobrojne baklje. U povorci je učestvovao veliki broj stanovnika i svi članovi Sokolskog društva sa muzikom na čelu. Na sam praznik održana je svečana sednica društva, na kojoj su prisustvovali svi članovi i mnogo seljaka iz okolice. Seljaci su pokazali naročito velik interes za ovu proslavu, i odazvali se u svemu veoma pohvalno. Na večer bila je priređena sokolska akademija.

**Sokolsko društvo Kastav** uz sudelovanje bratskih društava „Graničar“ iz Spinčića i Sv. Mihovila iz Rubeši proslavilo je na veoma svečan način rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II.

Zbor je bio pred Narodnim domom odakle je povorka krenula na čelu sa glazbom „Graničar“ u crkvu. Iza blagodarenja održana je u Narodnom domu svečana sednica, kojoj su pored Sokola prisustvovali i mnogi ugledni gosti.

**Sokolsko društvo Varaždin** proslavilo je rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II dne 5. o. m. na svečan način. Proslava kojoj je uz najviše predstavnike vojnih i civilnih vlasti prisustvovalo oko 400 lica, započela je oko 9 sati uveče, s pozdravom državnoj zastavi, iza čega je sledio program prema uputama Saveza. Buru oduševljenja izazvalo je neobično lepo recitovanje brata Parisa (Čakovec) pesme „Težakova zakletva“. Zatim je održana odlično uspešna telovežbena akademija s nastupima muškog i ženskog članstva, muškog i ženskog naraštaja i muške dece. U tri točke nastupilo je i muško članstvo i muški naraštaj Sokolskog društva Čakovca. Akademija je vrlo dobro uspešna. Osobito treba istaknuti nastup muškog članstva iz Čakovca. Iza akademije razvila se lepa igranka. Teška vremena, koja preživljava Sokolstvo u župi Varaždin, imaju kao posledicu jače zbijanje sokolskih redova, koje se očituje i u sve češćim i većim uzajamnim posetima naših jedinica. 6

septembra do podne veća su odaslanstva Sokola prisustvovala svečanim blagodarenjima u crkvama. — V. D.

**Sokolsko društvo Srbobran** proslavilo je veoma svečano rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II uz sudelovanje opštinskih vlasti i nacionalnih i kulturnih društava. Uoči rođendana Nj. Vel. Kralja bio je kroz Srbobran svečani ophod sa bakljadom, a na trgu bio je podignut lep slavluluk sa napisom „Živeo Kralj Petar II“. Učešće u svečanom ophodu bilo je upravo ogromno. Pored Sokola, opštinskih vlasti, četničkog, vatrogasnog i drugih udruženja u ophodu su sudelovala i školska deca te veliko mnoštvo rodoljubivog građanstva, a sve ulice kuda je povorka prolazila bile su ispunjene mnoštvom naroda. Prolazeći mestom, povorka je priredila oduševljene manifestacije Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom domu i Jugoslaviji. Sa balkona kavane „Korzo“ povorku je pozdravio lepim rečima predsednik opštine g. Subotić, a za njim je brat Pejić, upravitelj građanske škole, održao veoma lep govor o Mladom Kralju i Domu Karađorđevića. Posle toga je mesno pevačko društvo otpevalo državnu himnu. Na trgu bilo je tada okupljeno oko 4 do 5 hiljada ljudi.

Na 6 septembra ujutro, nakon prisustvovanja blagodarenju, održana je u opštinskoj zgradi svečana sednica, kojoj su prisustvovali i Sokoli u svečanim odorama kao predstavnici nacionalnih i kulturnih društava. Zatim je održana u sokolani svečana sokolska sednica, kojoj je prisustvovalo i mnoštvo građanstva. Sednicu je otvorio i pročitao proglaš Saveza starešina brat Pivnički, nakon čega su bile izvedene dve recitacije, a pevačko društvo je otpevalo državnu i sokolsku himnu. Sednica je završena oduševljenim klicanjem Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom domu i Jugoslaviji.

**Sokolsko društvo Vrbnik** proslavilo je Kraljev rođendan vrlo svečano i oduševljeno. Uoči toga dana sabralo se sve članstvo i prijatelji Sokolstva u sokolani, odakle se u povorci uz pevanje pesama prošlo kroz mesto. Bila je izvedena i sjajna iluminacija mesta, kao i vatromet. U oduševljenim manifestacijama koje su tom prilikom bile priređene klicalo se Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom domu i velikoj nedeljivoj Jugoslaviji. Nakon što je na trgu otpevana državna himna, povorka se uz pevanje sokolskih koračnica vratila u sokolanu.

Na Kraljev rođendan, a posle prisustvovanja blagodarenjima, održana je svečana sednica Sokolskog društva, na kojoj je prigodno predavanje o Nj. Vel. Kralju održala sestra Jerković, koja je zatim prikazala značenje Sokolske Petrove petoljetke kao i rad Sokolskog društva Vrbnik u tome pogledu. Nakon toga izvedene su recitacije „O Mladome Kralju“, „Stari sejač“ i „Zakletva težaka“. Ova svečanost, koja je proizvela izvanredno lep utisak, završena je oduševljenim poklicima Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom domu i Jugoslaviji.

**Sokolsko društvo Prilep** proslavilo je rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II naj-svečanije. Uoči rođendana bila je osvetljena Sahat-kula, a naročito se isticao Kraljev inicijal „P II“ napravljen od sijalica.

Na sam dan praznika prilepski Sokoli, posle nego što su prisustvovali blagodarenju, formirali su lepu manifestacionu povorku, kojoj su se pridružili predstavnici mesnih vlasti i školska deca. Na čelu povorke pred kojom su nošene sokolske zastave išla je glazba. Obišavši glavne ulice mesta, povorka je pošla u Sokolski dom, gde je u naročito ukrašenoj dvorani doma održana svečana sednica, kojoj je prisustvovalo i mnoštvo naroda. Sednicu je otvorio starešina društva brat Mirović. Nakon svečanog zaveta i pozdravnog telegrama upućenog Nj. Vel. Kralju, održao je govor o značaju dana i o Mladome Kralju brat Jakov Antičević, a zatim je o Petrovoj petoljetci govorio brat P. Hecman. Na završetku je pročitao poslanicu Saveza SKJ brat Naj-

dović. Osim toga izvedene su i dve recitacije. Glazba je otvirala državnu himnu i na koncu sokolsku „Hej Sloveni“.

Naveče toga dana Sokolsko društvo priredilo je lepu akademiju.

**Sokolsko društvo Trogir** proslavilo je ove godine na veoma svečan način rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II. U oči 6 septembra priređena je veličanstvena iluminacija cele obale i okolnih brda sa vatrometom. U isto vreme su nastupile iz sokolane sve kategorije sa lampionima, bengalima i bakljama, te je na čelu sa Narodnom glazbom uz mnogobrojnu pratnju građanstva izvršen veličanstven ophod gradom sa neopisivim oduševljenjem i klicanjem Kralju, Jugoslaviji Sokolstvu i Slovenstvu. Posle ophoda održao je veoma lep i dirljiv govor na trgu Kralja Aleksandra I brat Koščina, u kojem je često puta bio prekidan odobravanjem i manifestacijama.

Na sam dan praznika posle blagodarenja održana je svečana sednica u Sokolani, koju je otvorio starešina brat Gregović te je u prvom redu pročitao čestitku Nj. Vel. Kralju Petru II, koja je sa spontanim oduševljenjem prihvaćena. Nakon govora funkcionera društva o značenju toga dana i značenju Sokolske Petrove petoletke završena je ova svečana sednica sa oduševljenim i spontanom klicanjem Kralju, nedeljivoj Jugoslaviji i Sokolstvu.

Na večer priređena je vrlo uspešna akademija, na kojoj su uzele učešća sve kategorije, te sokolski pevački zbor i sokolski orkestar pod vodstvom sestre Fani Gregović. Naročito je prisutne oduševila g-d-a Marija Gatin, koja je u ženskom zboru nastupila i pevala solo nekoliko odlomaka iz opere „Ero s onoga svijeta“ od Gotovca.

Akademija je završena živom slikom „Hej Sloveni“, što je izazvalo kod mnogobrojnih posetilaca neopisivo oduševljenje i manifestacije Kralju, Jugoslaviji i jugoslovenskom Sokolstvu.

**Sokolsko društvo Tivat.** Nedavno je napustio Tivat vredni sokolski radnik brat Ferdinand Zorati, intendantski pukovnik, koji je pošao na svoju novu dužnost u Pomorsku obalsku komandu u Split.

**Sokolsko društvo u Trogiru** dana 26 sept. komemoriralo je na svečan način smrt blagopokojnog Tome G. Masarika. U dvorani je bio postavljen kafaalk sa slikom, koja je bila okićena zelenilom i obložena crninom.

Komemoraciju je otvorio, u odsutnosti bolesnog starešine, tajnik br. Luić, pozivajući prisutne da ustajanjem i ćutanjem od jedne minute odaju počast seni velikog pokojnika. Zatim je govorio opširnije prosvetar br. Sironić o životu i radu tvorca Češkoslovačke Republike i borca za slobodu pravde i istine Tome Masarika.

Sa komemoracije upućena je sažalnic preko bratskog Saveza Češkoslovačkom poslanstvu u Beogradu. Komemoracija je završena poklicima „Slava“ i himnom „Hej Slaveni“.

**Sokolsko društvo Alibunar** ove godine na veoma način proslavilo je petnaestogodišnjicu rođendana Nj. Vel. Kralja Petra II.

Posle bogoslužjenja u pravoslavnoj crkvi održana je u sokolani svečana sednica. Sednicu je otvorio član br. dr. Bogosav Nikolić. U lepom, kratkom i jezgrovitom govoru br. Nikolić je istakao značaj i veličinu ovog sokolskog i narodnog slavlja. Tada je dečji hor otpевao državnu himnu. Zatim je pročitao proglaš bratskog Saveza, a po ovom je br. Petar Dabić recitovao „Naš mladi Kralj.“ Nadalje je dečji sokolski hor otpевao: „Sokolskom snagom“, pa je br. M. Radosavljević pročitao okružnicu br. Saveza o Sokolskoj Petrovoj petoljetki. Na kraju je dečji hor otpевao „Hej Sloveni“. Ovim je svečana sednica završena.

Uveče u kafani „Sauer“ održana je svečana akademija sa igrankom.

**Sokolsko društvo Daruvar** proslavilo je na svečan način rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II. Posle blagodarenja u

crkvama održana je svečana sednica, na kojoj je u celosti izveden program prema uputstvima saveznog prosvetnog odbora. Uveče je priređeno selo sa igrankom. Na programu su bile četiri dečje deklamacije, posvećene mladome Kralju, i tri pesme za zbor, kojim je upravljao brat Đaković.

### Mali oglasi

Sokolska četa Sopot potrebuje vežbačke sprave, bilo polovne bilo malo upotrebljene. Ponude uz naznaku sprava i cene istih uputiti Sokolskoj četvi Sopot-Kosmaj, Dunavska banovina.

Prednjaka, spremnog za vođenje načelničkih dužnosti jedinice, zanatliju, traži Sokolsko društvo u većem industrijskom centru. Ponude na Upravu Sokolskog glasnika pod naslovom „Prednjak“.

### Ispravak

U broju 28 našega lista od 11 septembra, u članku „Glavna skupština Saveza bugarskih Junaka“, u stupcu prvom na sedmoj strani treba da u odnosnom pasusu stoji: „Savez je imao u 1936 godini 325 registrovanih (a ne kao što je ispuštanjem sloga izišlo „...novih...“) i 27 novih društava, a 24 društva su do avgusta 1936 prestala da rade...“.

### Sokolska radio-predavanja radio-stanica Beograd-Zagreb-Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 3 oktobra predaje brat dr. Miraš Kičović o temi: „Kralj Heroj i Mučenik“ (popodnevno);

dne 14 oktobra predaje brat Steva Šijački o temi: „Muzika Južne Srbije“ (večernje);

dne 17 oktobra predaje brat dr. Mili-voje Rankov o temi: „Rad higijenskih ustanova na zdravstvenom podizanju naroda u Južnoj Srbiji“ (popodnevno);

dne 28 oktobra predaje brat prof. Josip Nikšić o temi: „Češkoslovački narodni praznik“ (večernje);

dne 7 novembra predaje brat Albert Lovasić o temi: „Vaspitanje dece u Sokolstvu“ (popodnevno);

dne 11 novembra predaje brat Janko Kavčić o temi: „Važnost tekem za telesni razvoj“ (večernje);

dne 21 novembra predaje brat ing. Nikola Kadesnikov o temi: „Osobine organizacije ruskog Sokolstva“ (popodnevno);

dne 25 novembra predaje brat Ferdo Majnik o temi: „Smučarstvo u Sokolstvu“ (večernje);

dne 5 decembra predaje brat Radimir Gačić o temi: „Pozno detinjstvo i telesno obrazovanje“ (popodnevno);

dne 9 decembra predaje sestra Elza Skalar o temi: „Glavna načela ženske telovadbe (iz Zagreba, večernje);

dne 19 decembra predaje brat V. Tkačev o temi: „Metodika fizičkog i duhovnog vaspitanja ruskog Sokolstva“ (popodnevno);

dne 23 decembra predaje brat Marijan Tratar o temi: „Sokolstvo in naša vojska (iz Ljubljane, večernje).

### Jeste li poslali pretplatu za sokolske listove?